

**INKOMENSEFFECT RAPPORTAGE
GEMEENTE WOUDENBERG**

Inkomenseffect Rapportage Gemeente Woudenberg

Een onderzoek naar de effecten van het landelijke en gemeentelijke minimabeleid op de inkomenspositie van minimahuishoudens in de gemeente Woudenberg.

Colofon

Opdrachtgever

Gemeente Woudenberg

Datum

Oktober 2023

Auteurs

Michelle Ellens
Jitske Kooistra – van der Wijk
Xiaochang Campmans

KWIZ

Stavangerweg 23 - 5
9723 JC Groningen
050 - 5252473
contact@kwiz.nl

Uitgave

Deze publicatie is een uitgave van KWIZ B.V.. Het overnemen van cijfers en / of teksten is toegestaan, mits de bron duidelijk wordt vermeld. Niets uit deze publicatie mag worden veeelvoudigd en / of openbaar gemaakt worden in welke vorm dan ook zonder voorafgaande toestemming van KWIZ B.V..

Inhoudsopgave

Inleiding	2
1. Onderzoeksmethodiek	3
1.1. Voorbeeldhuishoudens	3
1.2. Opbouw totaal inkomen	3
1.3. Uitgaven	4
1.4. Vrij besteedbaar budget.....	5
1.5. Aannames	5
1.6. Energiekosten	6
2. Inkomenseffecten	7
2.1. Bijdrage Rijk hoger dan bijdrage gemeente	7
2.2. Specificatie gemeentelijke bijdragen op 100% Wsm	8
2.3. De gemeentelijke bijdragen zorgen voor (meer) vrij besteedbaar budget	11
2.4. Werken vanuit de bijstand loont.....	14
2.5. Vergelijking resultaten met rapport Commissie Sociaal Minimum	17
3. Bevindingen inkomenseffecten	19
Bijlage 1. Overzicht minimaregelingen	21
Bijlage 2. Opbouw totaal inkomen 100 tot 130% Wsm	22
Bijlage 3. Financieel maandoverzicht.....	25

Inleiding

Gemeenten hebben de zorgplicht om de leefsituatie en het toekomstperspectief van kwetsbare inwoners te verbeteren. De regering heeft extra middelen ter beschikking gesteld voor de intensivering van het armoede- en schuldenbeleid van de gemeenten. Ook in de gemeente Woudenberg zijn armoede en schuldhulpverlening actuele thema's. De gemeente houdt periodiek de vinger aan de pols als het gaat om inzicht in de minimapopulatie en het bereik en de effecten van de minimaregelingen. Hiertoe voerde KWIZ in 2017 al eens een Armoede Index en een enquête onder de doelgroep uit en werd er in 2022 een onderzoek gedaan naar de effecten van het landelijke en lokale beleid op de inkomens van de doelgroep.

De gemeente Woudenberg heeft een breed pakket aan gemeentelijke minimaregelingen en is benieuwd naar het effect van deze regelingen op de inkomens van minimahuishoudens. Dit onderzoek is een vervolgmeting op het onderzoek uit 2022. In dit deelonderzoek¹ staan de effecten van de landelijke toeslagen centraal en hoe dit gezamenlijk met de lokale regelingen doorwerkt op de inkomens van minima, vanuit de visie dat iedereen voldoende budget moet hebben om rond te komen. De centrale onderzoeksvraag luidt: wat zijn de effecten van het landelijke en lokale beleid op de inkomens van de minima en in welke situatie(s) treedt er een armoedeval op?

De inkomenseffect rapportage biedt inzicht in de actuele financiële positie van minimahuishoudens en in de mate waarin het huidige (lokale) beleid een bijdrage daaraan levert. De centrale onderzoeksvraag valt uiteen in de volgende deelvragen:

- Hoe hoog is de maximale bijdrage van de gemeente en van het Rijk voor minimahuishoudens?
- Hoeveel geld houden minimahuishoudens per maand over (of komen zij tekort) voor het doen van vrije bestedingen?
- Wat is het financiële effect van inkomensverhoging door vanuit de bijstand aan het werk te gaan: is er sprake van een armoedeval?

Opzet van het onderzoek

We berekenen voor zes verschillende huishoudtypen met vijf verschillende inkomensniveaus (van 100 tot 130 procent van het Wettelijk sociaal minimum, en voor langdurige minimahuishoudens) hoeveel zij maandelijks aan gemeentelijke regelingen en landelijke toeslagen kunnen ontvangen en geven inzicht in het effect van de inkomensstijging.

Daarvoor is per huishoudtype een overzicht van de inkomsten en uitgaven per maand gemaakt. Met behulp van landelijke inkomensnormen, landelijke toeslagen en informatie over gemeentelijke regelingen is per huishoudtype het inkomen bepaald. Voor de vaste uitgaven is uitgegaan van cijfers en normen van het Nibud². Voor de andere uitgaven is waar mogelijk gebruikgemaakt van lokale tarieven (zoals huur en waterschapsbelasting). Tenslotte worden de gemeentelijke regelingen omgezet in een maandbedrag. Op die manier ontstaat per huishoudtype een overzicht van de inkomsten en uitgaven per maand.

Leeswijzer

In hoofdstuk 1 wordt de onderzoeksmethodiek nader toegelicht. Vervolgens worden in hoofdstuk 2 de inkomenseffecten van zowel de landelijke als de lokale inkomensondersteunende regelingen beschreven. In hoofdstuk 3 benoemen we de belangrijkste inkomenseffecten. In hoofdstuk 4 komen de scenario's aan bod. In bijlage 1 staat een overzicht met de minimaregelingen in de gemeente Woudenberg en de daar bijbehorende voorwaarden en bedragen. In bijlage 2 staat per huishoudtype de opbouw van het totale inkomen bij een inkomensniveau tussen de 100 en 130 procent Wsm. In de laatste bijlage, bijlage 3, staat het financieel maandoverzicht per huishoudtype weergegeven.

¹ Voor de onderzoeksresultaten van de overige deelonderzoeken verwijzen we u naar het integrale onderzoeksrapport.

² Het Nationaal Instituut voor Budgetvoorlichting (Nibud) is een onafhankelijke stichting die informeert en adviseert over financiën van huishoudens.

1. Onderzoeksmethodiek

In dit hoofdstuk geven we een overzicht van de verschillende inkomsten en uitgaven die worden onderscheiden in het rapport.

1.1. Voorbeeldhuishoudens

We berekenen de inkomenseffecten van het lokale en landelijke beleid in 2023 voor de volgende 10 huishoudtypen:

Huishoudtypen

Niet AOW-gerechtigden:

- alleenstaande;
- alleenstaande met een zorgvraag;
- paar zonder kinderen;
- alleenstaande ouder met twee kinderen (3 en 5 jaar);
- alleenstaande ouder met twee kinderen (14 en 16 jaar);
- paar (twee volwassenen) met twee kinderen (3 en 5 jaar);
- paar (twee volwassenen) met twee kinderen (14 en 16 jaar);
- paar (twee volwassenen) met vier kinderen (3, 5, 14 en 16 jaar).

AOW-gerechtigden:

- alleenstaande;
- alleenstaande met een zorgvraag.

Inkomenshoogte

We brengen de inkomenseffecten in beeld voor huishoudens met inkomens van 100, 110, 120 en 130 procent Wsm. Daarnaast berekenen we de inkomenseffecten voor huishoudens die al langer dan drie jaar een inkomen van 100 procent Wsm hebben (langdurige minima).

1.2. Opbouw totaal inkomen

Het totaal inkomen van de minimahuishoudens is opgebouwd uit

- netto-inkomen inclusief vakantietoeslag³;
- bijdrage Rijk:
 - huurtoeslag;
 - zorgtoeslag
 - kinderbijslag;
 - kindgebonden budget;
 - combinatiekorting.
- gemeentelijke minimaregelingen.

Specificatie gemeentelijke minimaregelingen⁴

Tabel 1.2.1 Gemeentelijke minimaregelingen in Woudenberg

Regelingen	Inkomensgrens
Kwijtschelding gemeentelijke belastingen	100% Wsm
Individuele inkomensvoet	Drie jaar of langer 130% Wsm
Verenigingsactiviteiten (volwassenen)	130% Wsm
Kindpakket Kleine Schans	130% Wsm
Tegemoetkoming premie aanvullende zorgverzekering	130% Wsm
Gratis OV AOW-gerechtigden	100% Wsm
Jeugdfonds De Boom:	130% Wsm
• Vergoeding peuterspeelzaal	130% Wsm
• Vergoeding sport en cultuur	130% Wsm
Energietoeslag 2023	120% Wsm ⁵

³ Het betreft de uitkeringsbedragen per 01-01-2023.

⁴ In bijlage 1 staan de voorwaarden per regelingen uitgebreider beschreven.

⁵ Onder voorbehoud van beleidswijzigingen.

Niet meegenomen in berekeningen:	
Bijzondere bijstand	130% Wsm
Studietoelage	Situatieafhankelijk
Kindpakket (Kleine Schans)	130% Wsm
• <i>Computerregeling</i>	130% Wsm
• <i>Zwemlesregeling</i>	130% Wsm
Jeugdfonds De Boom: vakantiecamp	130% Wsm
Voedselbank	Situatieafhankelijk
Tijdelijk Noodfonds energiekosten	Situatieafhankelijk

Een aantal regelingen wordt niet opgenomen in begrotingen en inkomenseffecten:

- De bijzondere bijstand is niet meegenomen in de begrotingen omdat deze vorm van bijstand wordt verstrekt voor noodzakelijke onvermijdbare individuele uitgaven en dit niet maandelijks bij iedereen voorkomt.
- De individuele studietoelage is eveneens niet doorgerekend in de financiële overzichten. Deze regeling kent een specifieke doelgroep; studenten met een lichamelijke of psychische beperking, die niet in staat zijn naast hun studie te werken. In deze Inkomenseffect rapportage is geen huishouden opgenomen waarbij deze regeling van toepassing is.
- Alle regelingen van de voedselbank in Amersfoort (voedselbank, kledingbank, speelgoedbank, dierenvoedselbank) worden niet meegenomen. De inkomensgrens van deze regelingen wordt namelijk vastgesteld op besteedbaar inkomen, terwijl in de inkomenseffect rapportage naar het wettelijk sociaal minimum wordt gekeken.
- Via het Kindpakket van de Kleine Schans kunnen kinderen aanspraak maken op de computerregeling (8 tot 16 jaar) en een zwemlesvergoeding. Beide regelingen worden niet doorgerekend in de inkomenseffecten. De computerregeling is namelijk eens per vijf jaar beschikbaar en aan de zwemlesvergoeding is geen leeftijdsgrens verbonden. Voor beide regelingen geldt dat hier geen concrete maandelijkse bijdrage kan worden gekoppeld.
- Via Jeugdfonds De Boom kunnen kinderen ook gebruikmaken van een vergoeding voor een vakantiekamp. Deze vergoeding is niet meegenomen omdat de kosten per kind verschillen en niet ieder kind hiervan gebruikmaakt.
- Tijdelijk Noodfonds energiekosten is niet meegenomen omdat dit fonds uitsluitend dient om (tijdelijke) noodgevallen te bekostigen en ervanuit wordt gegaan dat dit niet gaat om structurele hulp. De energietoelage daarentegen wordt wel doorgerekend.

1.3. Uitgaven

De uitgaven zijn gecategoriseerd naar:

- vaste lasten. Dit zijn uitgaven die regelmatig terugkomen. Voorbeelden zijn huur, energiekosten⁶ (zie ook paragraaf 1.6) en verzekeringen;
- reserveringsuitgaven. Dit zijn uitgaven die niet regelmatig voorkomen en waarvan de hoogte vooraf niet bekend is. Voorbeelden zijn kosten voor inventaris, kleding en het eigen risico voor de zorgverzekering;
- huishoudelijke uitgaven. Dit zijn terugkerende uitgaven aan voeding, persoonlijke verzorging en dergelijke;
- werk gerelateerde uitgaven. Dit zijn uitgaven die gemaakt worden als een persoon werkt. Voorbeelden zijn de kosten van woon-werkverkeer en werkkleding.

Voor de uitgaven is waar mogelijk uitgegaan van lokale tarieven. Voorbeelden hiervan zijn de huur en lokale heffingen. De andere bedragen zijn gebaseerd op normbedragen en berekeningen van het Nibud. Deze zijn terug te vinden in de begrotingen per huishoudtype in de bijlage. De uitgaven betreffen de minimale bedragen die huishoudens nodig hebben om in bepaalde kosten

⁶ Kosten gas en elektriciteit zijn gebaseerd op tarieven van Budget Energie (Groene stroom en aardgas, 1 jaar vast), De kosten voor water zijn gebaseerd op de tarieven van Vitens. Gegevens over het gemiddelde gebruik per huishoudtype zijn afkomstig van het Nibud (water).

te kunnen voorzien. Het is mogelijk dat een huishouden maandelijks meer of minder uitgeeft dan de (norm)bedragen waarmee in deze rapportage wordt gerekend, bijvoorbeeld omdat het huishouden een ander bedrag per maand reserveert voor onregelmatige uitgaven. Individuele situaties kunnen daarom afwijken van de begrotingen zoals opgenomen in deze rapportage.

1.4. Vrij besteedbaar budget

Het budget dat na aftrek van de uitgaven (zie voorgaande paragraaf) overblijft is het zogenaamde vrij besteedbaar budget. Dit kan worden uitgegeven aan sociale en recreatieve activiteiten, in die zin is dit het bedrag waarvan mensen kunnen meedoen. Voor deze vrije bestedingen is eveneens uitgegaan van het normbedrag dat het Nibud per huishoudtype hanteert. Dit is terug te vinden in de begrotingen in de bijlage.

1.5. Aannames

Voor de inkomenseffecten doen we de volgende aannames:

- De huishoudens maken van alle beschikbare regelingen gebruik en ontvangen daarvoor het maximale bedrag. Daarnaast doen we de aanname dat huishoudens geen schulden hebben.
- Bij de inkomenseffecten wordt uitgegaan van gemiddelden per huishoudtype. Dit betekent dat een ongunstige situatie, bijvoorbeeld een hogere huurprijs of een slecht geïsoleerd huis, direct gevolgen kan hebben voor de inkomenseffecten zoals in dit rapport zijn weergegeven.
- De voorbeeldhuishoudens hebben een huurwoning. We gaan uit van € 638 kale huur per maand voor een alleenstaande en € 678 kale huur per maand voor een meerpersoonshuishouden. Deze bedragen zijn gebaseerd op huurtoeslaggegevens van de Rijksoverheid over de gemeente Woudenberg.
- Alleenstaande ouders met een inkomen gelijk aan de bijstandsnorm werken niet of zitten in een traject waarbij de kinderopvang wordt vergoed. Alleenstaande ouders met een inkomen van 110 tot 120 procent Wsm hebben voor hun jongste kind (3 jaar) 80 uur dagopvang per maand nodig tegen een tarief van € 9,03 (gemiddelde uurprijs in 2023). Dit loopt op naar 120 uur bij een inkomen van 130 procent. Het kind van 5 jaar bezoekt de buitenschoolse opvang voor 32 uur per maand tegen een uurtarief van 8,73 (gemiddelde uurprijs in 2023). Dit loopt op naar 48 uur per maand bij een inkomen van 130 procent Wsm.
- We doen de aanname dat paren met kinderen geen gebruikmaken van kinderopvang, omdat één van beide partners werkt. Indien beide ouders zouden werken dan zou het huishoudinkomen hoger zijn dan de minimuminkomens in deze rapportage.
- Huishoudens met een inkomen van 110 procent Wsm of hoger hebben te maken met werkgerelateerde kosten. Huishoudens met een inkomen gelijk aan de bijstandsnorm, en huishoudens die de AOW-leeftijd hebben bereikt maken, gezien hun situatie, deze kosten niet.
- Via de Kleine Schans wordt een Kindpakket aangeboden. Kinderen op de basisschool kunnen aanspraak maken op een vergoeding van € 600 op jaarbasis en kinderen op de middelbare school kunnen aanspraak maken op een vergoeding van € 700.
- Via Jeugdfonds De Boom is een vergoeding beschikbaar voor activiteiten op gebied van sport en cultuur. In 2022 is in totaal € 50.804 toegekend aan huishoudens met kinderen⁷. Per kind is een maximale vergoeding van € 500 beschikbaar op jaarbasis. In de berekeningen gaan we uit van deze maximale vergoedingen per kind.
- Daarnaast is via Jeugdfonds De Boom een vergoeding beschikbaar voor twee dagdelen op de peuterspeelzaal. Huishoudtypen met een jong kind (3 jaar) bezoeken de peuterspeelzaal en de kosten hiervoor worden verrekend en kwijtgescholden⁸.
- Via de regeling 'Verenigingsactiviteiten' kunnen volwassenen aanspraak maken op een vergoeding van € 215 voor sporten, € 390 voor cultuur en tweemaal een badenkaart bij het lokale zwembad. De ervaring van de gemeente Woudenberg is veruit de meeste inwoners kiezen voor een sportvergoeding; deze wordt daarom doorgerekend in de inkomenseffecten.

⁷ Bron: Jaarverslag Lariks Leusden 2022.

⁸ Weergegeven in de financiële maandoverzichten.

- In de gemeente Woudenberg wordt een tegemoetkoming aangeboden voor de kosten van een aanvullende zorgverzekering. Alle huishoudtypen maken gebruik van deze ondersteuning van € 100 per persoon op jaarbasis.
- De gemeente Woudenberg biedt geen collectieve zorgverzekering aan; inwoners dienen een keuze te maken uit het reguliere aanbod aan zorgverzekeringen. Op basis van de meest gekozen pakketten bij de grootste zes zorgverzekeraars is daarvoor een gemiddelde prijs⁹ berekend van € 154 per polis. AOW-gerechtigden en huishoudens met een zorgvraag maken gebruik van een meer uitgebreid pakket¹⁰ van € 193 per polis.
- Voor inwoners met een zorgvraag zijn op drie kostensoorten wijzigingen aangebracht. Zij hebben meer vervoerskosten (ziekenhuisbezoeken), een kostenpost voor medicatie en meer reserveringskosten (maaltijdvoorziening, hulpmiddelen e.d.).
- De gemeente is aangesloten bij het waterschap Vallei en Veluwe. Kwijtschelding is mogelijk voor afvalstoffenheffing en rioolheffing (vanuit de gemeente), zuiveringsheffing en watersysteemheffing (vanuit het waterschap).

1.6. Energiekosten

Wegens sterk stijgende energiekosten heeft het Rijk in 2022 een tijdelijke energietoeslag geïntroduceerd. Deze tegemoetkoming is in 2023 opnieuw beschikbaar. Hiervoor is een bedrag van € 1.300 per huishouden gereserveerd waarbij de gemeente de precieze beleidskaders zelf mag vaststellen. De gemeente Woudenberg keert in 2023 opnieuw een energietoeslag van € 1.300 uit aan minimahuishoudens.

De meegenomen kosten van gas en elektriciteit zijn gebaseerd op tarieven van Budget Energie (vast contract van 1 jaar, prijspeil oktober 2023). Heffingskortingen zijn in de maandprijs verrekend. Ook is er rekening gehouden met het prijsplafond dat per 2023 is ingesteld. Gegevens over het gemiddelde gebruik per huishoudtype zijn afkomstig van het Nibud (elektriciteit) en Essent (gas). De situatie per huishouden kan sterk verschillen en kan bovendien snel veranderen (bij een wijziging van de energieprijzen).

⁹ Een basisverzekering met een aanvullende verzekering waarbij 9 fysiotherapie behandelingen worden verzekerd en een basistandverzekering.

¹⁰ In het uitgebreide pakket zit een laag eigen risico, vrije ziekenhuiskeuze, een extra aanvullende verzekering en een meer uitgebreide tandartsverzekering.

2. Inkomenseffecten

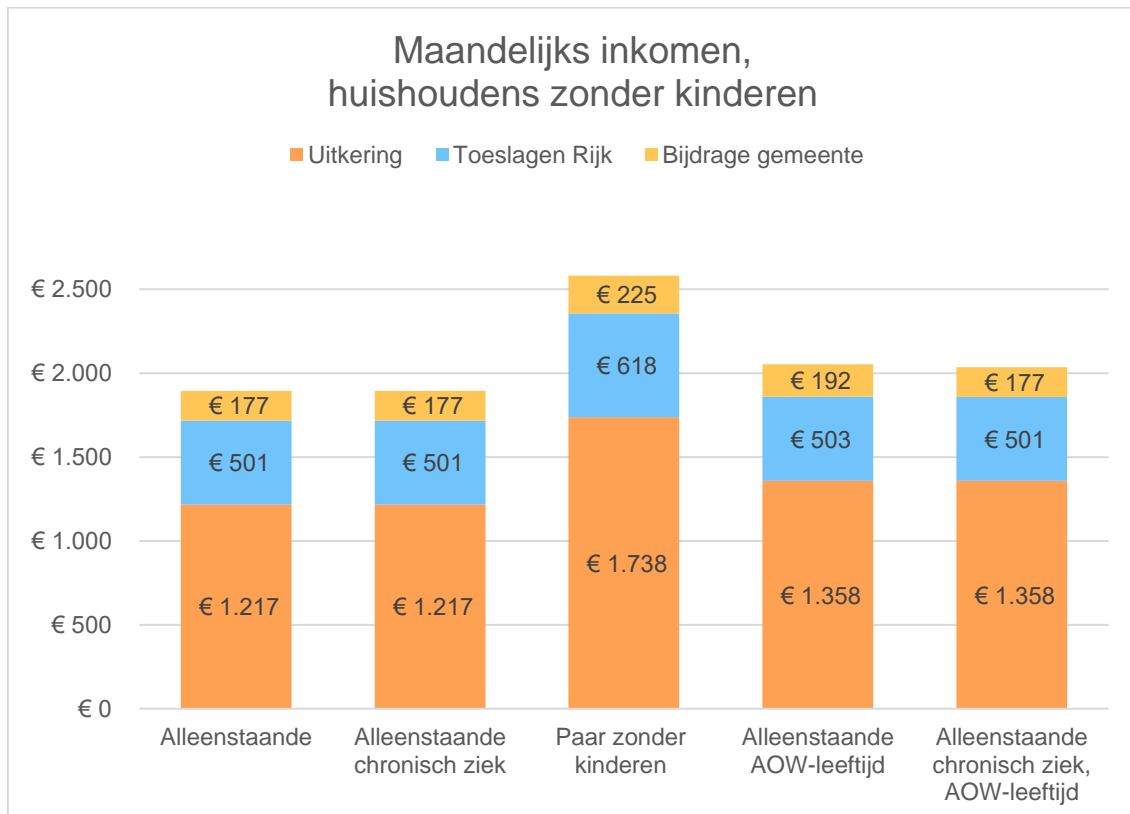
In dit hoofdstuk staan de inkomenseffecten. De eerste paragraaf schetst de verhouding tussen de uitkering, landelijke toeslagen en gemeentelijke regelingen per huishoudtype per maand. In paragraaf 2.2 wordt de gemeentelijke bijdrage uitgesplitst naar de verschillende minimaregelingen. Daarna wordt inzicht gegeven in de ontwikkeling van het vrij besteedbaar budget (paragraaf 2.3) en de ontwikkeling van het totale inkomen (paragraaf 2.4).

2.1. Bijdrage Rijk hoger dan bijdrage gemeente

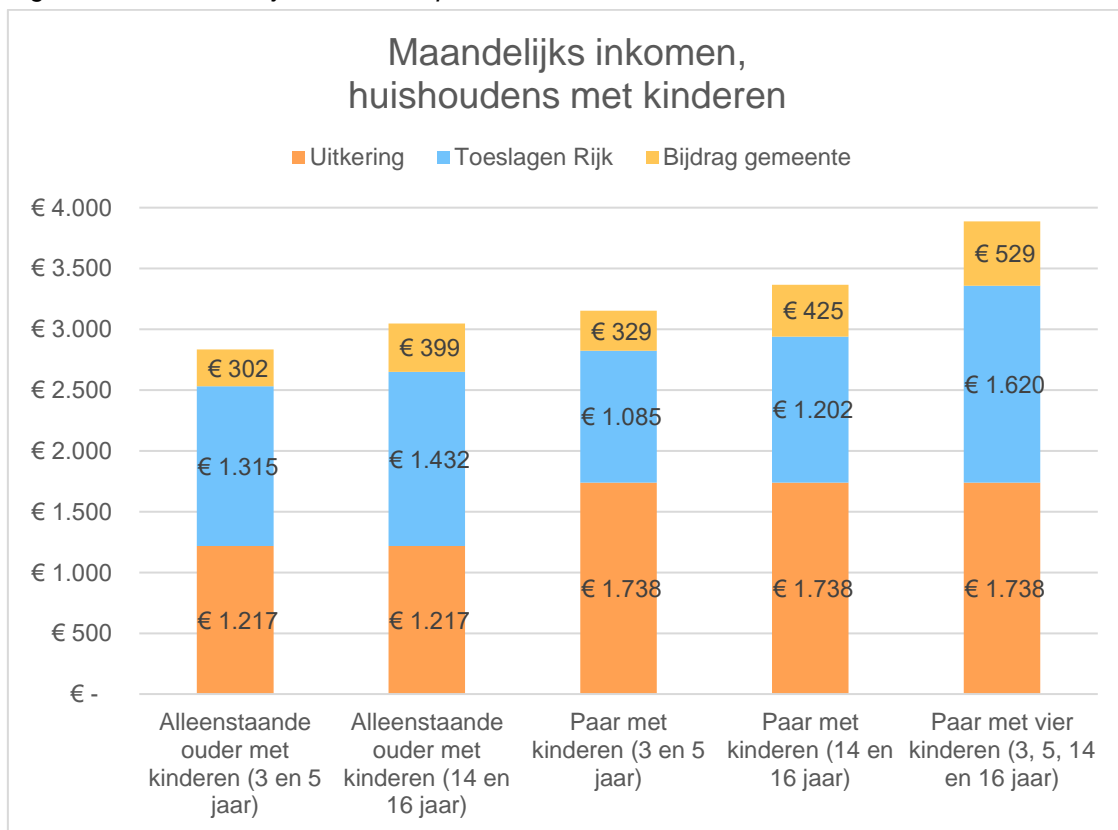
In figuur 2.1.1. is de opbouw van het maandelijks totaal inkomen bij een inkomen van 100 procent Wsm per huishoudtype weergegeven. Hier is te zien dat het totale bedrag dat huishoudens van het Rijk kunnen ontvangen (zoals bijstandsuitkering, huurtoeslag, zorgtoeslag en de kinderbijslag) hoger is dan de totale gemeentelijke bijdrage. Omdat de aanname is gedaan dat deze huishoudens kortdurend minima zijn hebben is de individuele toeslag niet meegenomen in de gemeentelijke bijdragen. Huishoudens met kinderen kunnen een hoger bedrag aan toeslagen vanuit het Rijk en gemeentelijke bijdragen ontvangen dan huishoudens zonder kinderen. Dit komt omdat er regelingen beschikbaar zijn voor specifiek gezinnen dan wel kinderen.

Als voorbeeld: een alleenstaande ontvangt maandelijks € 1.217 aan bijstandsuitkering (inclusief vakantietoeslag). Daarbovenop kan hij maximaal € 501 landelijke toeslagen ontvangen. Vanuit de gemeentelijke regelingen kan hij maximaal € 177 ontvangen. Dit is voor kwijtschelding gemeentelijke belastingen, tegemoetkoming voor de aanvullende zorgverzekering, verenigingsactiviteiten en energietoeslag.

Figuur 2.1.1. Maandelijks inkomen op 100% Wsm, huishoudens zonder kinderen

Figuur 2.1.2. Maandelijks inkomen op 100% Wsm, huishoudens met kinderen

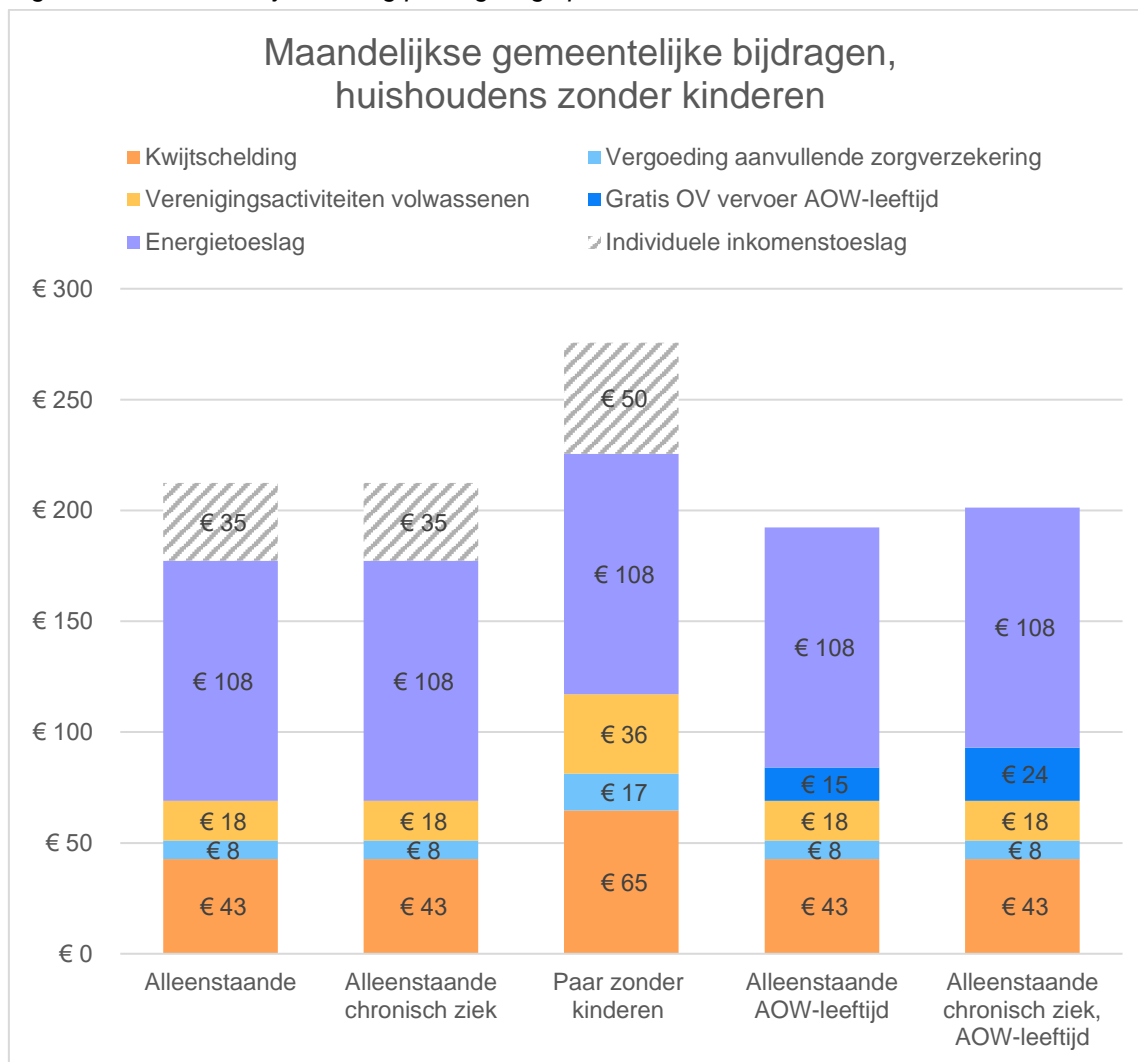

2.2. Specificatie gemeentelijke bijdragen op 100% Wsm

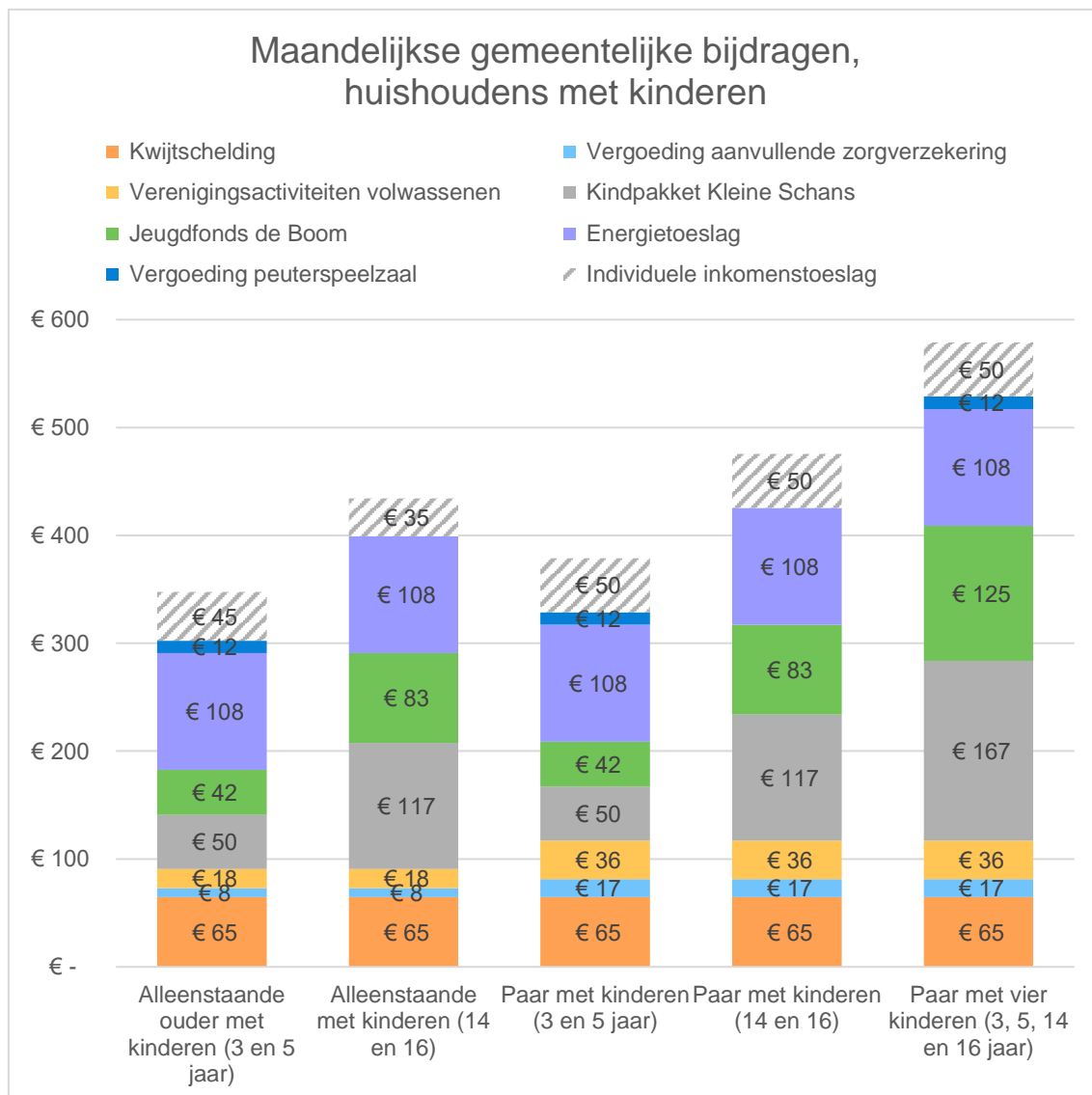
Uit de vorige paragraaf blijkt dat de (maximale) maandelijks gemeentelijke bijdrage verschilt per huishoudtype. Figuren 2.2.1. en 2.2.2. laten zien uit welke onderdelen de maximale gemeentelijke opbouw bestaat. Het gaat om de maandelijks bijdrage per huishoudtype bij een inkomen op 100 procent Wsm. Voor de volledigheid geven we ook het bedrag voor de individuele inkomenstoelage weer. Minima die drie jaar of langer een van een minimuminkomen tot 101 procent Wsm moeten rondkomen, hebben hier recht op.

Als voorbeeld: een alleenstaande ouder met twee jonge kinderen van 3 en 5 jaar ontvangt maandelijks (maximaal) € 65 voor de kwijtschelding van gemeentelijke belastingen, € 8 als tegemoetkoming voor de aanvullende zorgverzekering, € 18 voor de regeling Verenigingsactiviteiten en € 108 als energietoelage vanuit de gemeente. Voor zijn kinderen ontvangt hij € 12 als vergoeding voor de peuterspeelzaal, € 50 vanuit het Kindpakket via de Kleine Schans en € 42 via Jeugdfonds De Boom. In totaal ontvangt hij dan € 302 per maand vanuit de gemeentelijke regelingen. Als hij al drie jaar of langer een inkomen op bijstandsniveau heeft, krijgt hij daar bovenop € 45 voor de individuele inkomenstoelage. Bij een langdurig minimuminkomen ontvangt hij € 348 als gemeentelijke bijdrage.

Figuur 2.2.1. Maandelijks bedrag per regeling op 100% Wsm, huishoudens zonder kinderen

Figuur 2.2.2. Maandelijks bedrag per regeling op 100% Wsm, huishoudens met kinderen

2.3. De gemeentelijke bijdragen zorgen voor (meer) vrij besteedbaar budget

Alle minimahuishoudens houden door de gemeentelijke regelingen (meer) geld over voor het doen van vrije bestedingen (bedoeld voor sociale participatie, zie kader). Het Nibud hanteert per huishouden een normbedrag dat nodig wordt geacht voor sociale participatie. Deze staan ook in de figuur. Uiteraard zal iemand die nauwelijks geld meer over heeft, dat niet per definitie daaraan besteden.

Duiding vrij besteedbaar budget

Het vrij besteedbaar budget is bedoeld voor sociale participatie (een krant, abonnement, dagje uit, op bezoek gaan et cetera). Dat huishoudens in de plus staan betekent niet direct dat huishoudens ook op een minimaal niveau sociaal kunnen participeren. Een paar met twee kinderen (14 en 16 jaar) heeft volgens het Nibud € 321 nodig voor minimale sociale participatie (zie bijlage 3). In figuur 2.3.1. is te zien dat er op bijstandsniveau zonder de gemeentelijke bijdragen onvoldoende budget is voor vrije bestedingen, een paar met twee oudere kinderen heeft dan namelijk een budget van € 130. Indien het gezin gebruikmaakt van alle gemeentelijke regelingen is er (€ 130 + € 425 =) € 556 beschikbaar voor vrije bestedingen. Een paar met twee oudere kinderen heeft dan voldoende budget voor sociale participatie.

In de volgende figuren staat per huishoudtype het budget dat zij overhouden voor vrije bestedingen weergegeven, opgesplitst in wat zij zonder de gemeentelijke regelingen zouden overhouden en wat de gemeentelijke regelingen toevoegen aan het vrij besteedbaar budget. De meeste huishoudtypen houden bij ieder hoger inkomen ook telkens een groter bedrag over voor het doen van vrije bestedingen.

2.3.1. Minimahuishoudens zonder kinderen

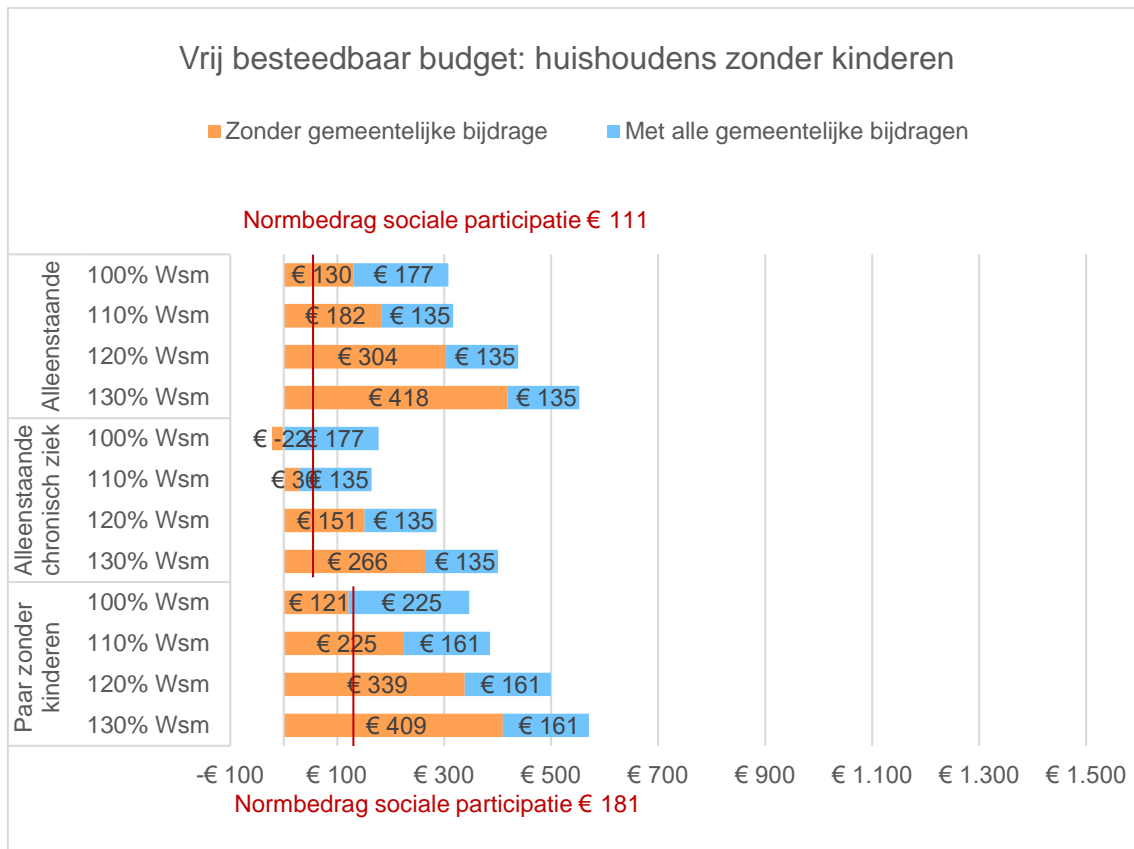
Alleenstaanden hebben bij ieder inkomen voldoende budget voor de norm van minimale sociale participatie (€ 111). Wanneer zij gebruikmaken van de beschikbare gemeentelijke regelingen loopt hun vrije bestedingsruimte bovendien verder op.

Echter, wanneer een alleenstaande een zorgvraag en dus hogere kosten heeft, is er onvoldoende budget voor vrije bestedingen of minimale sociale participatie (- € 22) op een inkomensniveau van 100 procent Wsm. Wanneer alleenstaanden met een zorgvraag gebruikmaakt van alle beschikbare gemeentelijke regelingen heeft hij voldoende budget voor vrije bestedingen¹¹. Op 110 procent Wsm is hij ook nog afhankelijk van de gemeentelijke regelingen voor vrij besteedbaar budget, en vanaf 120 procent Wsm niet meer. Verder houdt een alleenstaande met een zorgvraag, als hij gebruikmaakt van alle gemeentelijke regelingen, voldoende budget voor vrije bestedingen. Echter, het bedrag dat hij daarna overhoudt is bij 110 procent Wsm iets lager dan bij 100 procent Wsm. Dit heeft te maken met dalende toeslagen vanuit het Rijk; de loonstijging kan dit niet geheel compenseren.

Ook voor paren zonder kinderen geldt dat zij zonder gemeentelijke bijdragen bij een inkomen van 100 procent Wsm niet voldoende budget hebben voor het doen van vrije bestedingen; ze houden weliswaar geld over per maand op bijstandsniveau (€ 121) maar dat is minder dan de Nibudnorm van € 181. Vanaf een inkomen van 110 procent Wsm zijn zij niet meer (volledig) afhankelijk van de gemeentelijke regelingen. Paren gaan er bij iedere loonstijging op vooruit in termen van vrij besteedbaar budget.

¹¹ Een van de aannames voor deze inkomenseffect rapportage is dat inwoners gebruikmaken van alle beschikbare regelingen. De praktijk leert echter dat huishoudens veelal gebruikmaken van één of twee minimaregelingen. Dit betekent dat de financiële situatie vaak krappere is dan in figuur 2.3.1. weergegeven.

Figuur 2.3.1. Maandelijks vrij besteedbaar budget alleenstaande, huishoudens zonder kinderen

2.3.2. Minimahuishoudens met kinderen

Alleenstaande ouders met twee kinderen hebben op ieder inkomensniveau meer budget voor vrije bestedingen dan paren met twee kinderen. Alleenstaande ouders hebben namelijk langer recht op hetzelfde bedrag aan landelijke toeslagen en ontvangen een hoger bedrag voor het kindgebonden budget. Voor paren nemen de landelijke toeslagen sneller af.

Alleenstaande ouders met twee jonge kinderen (3 en 5 jaar) hebben op alle inkomensniveaus voldoende budget voor sociale participatie (conform de Nibud norm) en zijn hiervoor niet afhankelijk van gemeentelijke regelingen. Het bedrag dat alleenstaande ouders met jonge kinderen overhouden bij 110 procent Wsm ligt wel lager dan bij 100 procent Wsm. Dit is te verklaren door werkgerelateerde kosten¹² en uitgaven aan kinderopvang.

Alleenstaande ouders met twee oudere kinderen (14 en 16 jaar), houden na de vrije bestedingen een klein bedrag over. Dit houdt in dat zij net genoeg middelen hebben om te voldoen aan het normbedrag voor sociale participatie, maar dat er weinig ruimte over is voor eventuele onvoorziene situaties.

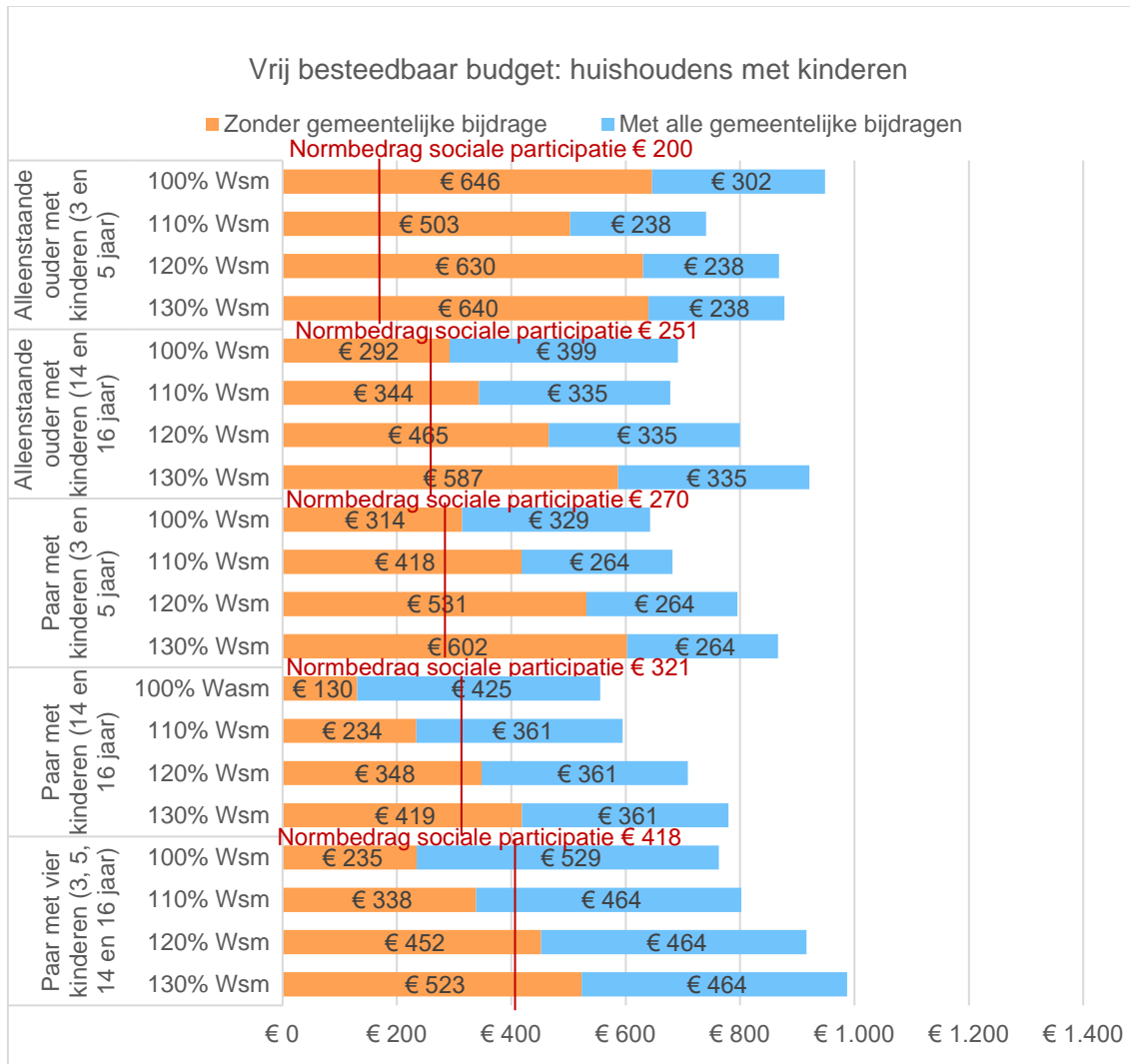
Paren met oudere kinderen¹³ zijn bij inkomens tegen 100 en 110 procent Wsm afhankelijk van de gemeentelijke bijdragen voor voldoende sociaal participatiebudget, zij houden weliswaar budget over voor vrije bestedingen over maar dat is minder dan de norm die hiervoor staat. Paren met jonge kinderen (3 en 5 jaar) zijn niet afhankelijk van gemeentelijke regelingen voor hun vrij besteedbare budget. Dit heeft te maken met lagere kosten (minder boodschappen, kinderen hebben nog geen eigen mobiele telefoon, minder onderwijskosten). Paren met kinderen ervaren geen teruggang in hun vrij besteedbare budget. Hoewel landelijke toeslagen teruglopen kunnen

¹² Tussen 100 en 110 procent Wsm aanvaardt de alleenstaande ouder werk. Daarom worden werkgerelateerde kosten doorgerekend in de inkomenseffecten.

¹³ Het gaat hier zowel om paren met twee kinderen van 14 en 16 jaar, als om paren met vier kinderen van 3,5, 14 en 16 jaar.

zij deze daling compenseren met de inkomensstijging, vooral omdat zij het recht op de gemeentelijke regelingen behouden bij de weergegeven inkomensniveaus (tot 130 procent Wsm).

Figuur 2.3.3. Maandelijks vrij besteedbaar budget, huishoudens met kinderen¹⁴

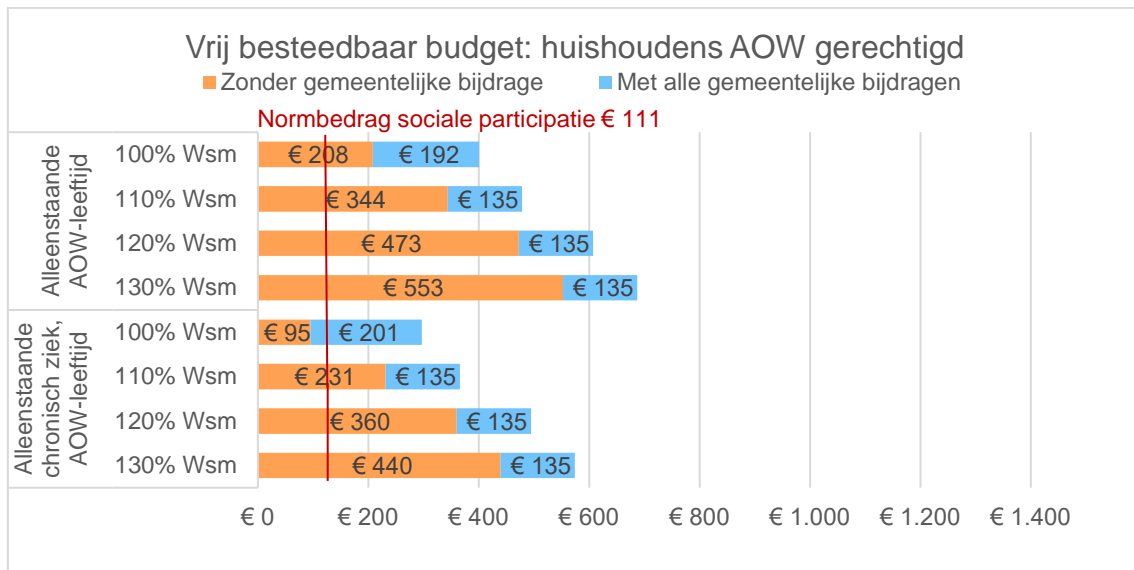
2.3.3. AOW-gerechtigde minihuishoudens

Alleenstaande AOW-gerechtigden zijn niet afhankelijk van gemeentelijke bijdragen om voldoende budget voor vrije bestedingen te hebben. Wanneer zij een zorgvraag hebben, zijn de gemeentelijke regelingen wel noodzakelijk om vrij besteedbaar budget te hebben op een inkomensniveau van 100 procent Wsm. Vanaf een inkomensniveau van 110 procent Wsm zijn zij niet meer afhankelijk van de gemeentelijke bijdragen.

AOW-gerechtigde alleenstaanden gaan er bij ieder inkomensniveau op vooruit tussen 100 en 130 procent Wsm. Zij ervaren tussen deze inkomensniveaus geen teruggang in hun totale inkomen als gevolg van dalende landelijke toeslagen.

¹⁴ Leeswijzer: de oranje staaf geeft de situatie weer waarin de inkomsten (uitkering en landelijke toeslagen) en uitgaven van elkaar worden afgetrokken. De blauwe staven zijn een weergave van het vrij besteedbare budget dat overblijft, wanneer alle inkomsten (uitkering, landelijke toeslagen en gemeentelijke regelingen) en uitgaven van elkaar worden afgetrokken. Door de gemeentelijke bijdragen houden huishoudens meer geld over om te participeren in de samenleving. Zonder gemeentelijke regelingen houdt een alleenstaande ouder met twee kinderen van 14 en 16 jaar € 292 over voor vrije bestedingen. Met gemeentelijke regelingen houdt deze ouder in totaal € 691 over (door (€ 399 aan gemeentelijke belastingen).

Figuur 2.3.1. Maandelijks vrij besteedbaar budget, AOW-gerechtigde huishoudens

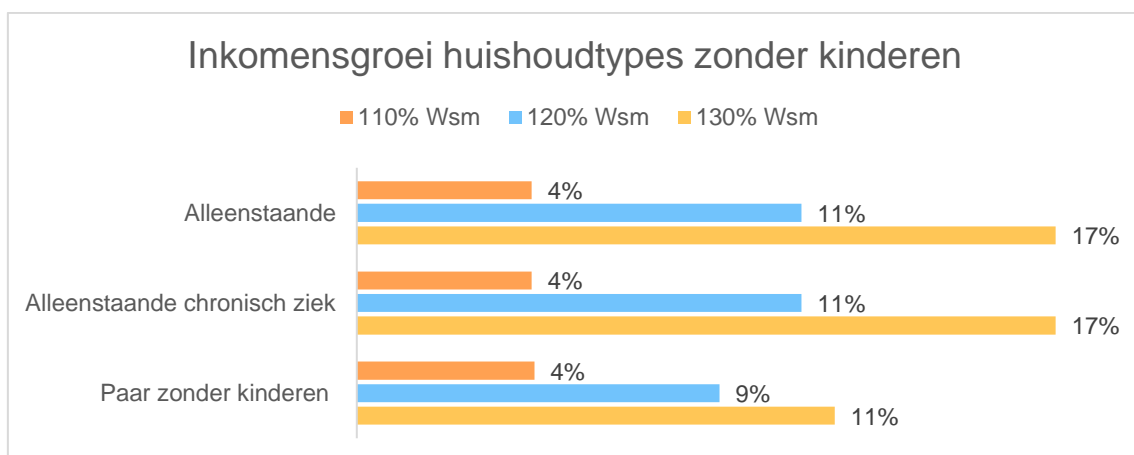
2.4. Werken vanuit de bijstand loont

Een hoger inkomen leidt voor alle (voorbeeld)huishoudens in deze rapportage tot een hoger totaal inkomen dan in de bijstand. Het is wel zo dat voor de meeste huishoudens de bijdragen van het Rijk en de gemeente dalen en/of vervallen wanneer het inkomen stijgt. Dit zorgt ervoor dat het totaal inkomen van een huishouden niet altijd evenredig met het loon stijgt. Hieronder geven we de inkomensvoortgang bij werkaanvaarding vanuit de bijstand tot een inkomen van maximaal 130 procent Wsm weer per huishoudtype. Daarna leggen we de inkomensvoortgang per inkomensniveau uit aan de hand van een casus. In bijlage 2 worden al deze inkomens per huishoudtype uitgesplitst naar inkomenssoort waarmee visueel wordt weergegeven waarom het totaal inkomen stijgt of daalt.

2.4.1. Alleenstaanden en paren zonder kinderen

Huishoudens zonder kinderen gaan er bij een hoger loon tot en met 130 procent Wsm op vooruit ten opzichte van de bijstand. Alleenstaanden en paren zonder kinderen gaan er bij ieder hoger inkomensniveau bovendien sterker op vooruit ten opzichte van de bijstand; zij ervaren geen teruggang in de procentuele groei van hun inkomen wanneer de landelijke toeslagen dalen. De gemeentelijke regelingen worden verstrekt tot 130 procent Wsm. Een teruggang in de procentuele groei van het inkomen, komt mogelijk pas bij een inkomensniveau hoger dan 130 procent Wsm wanneer het recht op de regelingen vervalt.

Figuur 2.4.1. Inkomensgroei t.o.v. 100% Wsm bij werkaanvaarding, huishoudens zonder kinderen

Tabel 2.4.1 Inkomensvoortgang na werkaanvaarding, huishoudens zonder kinderen

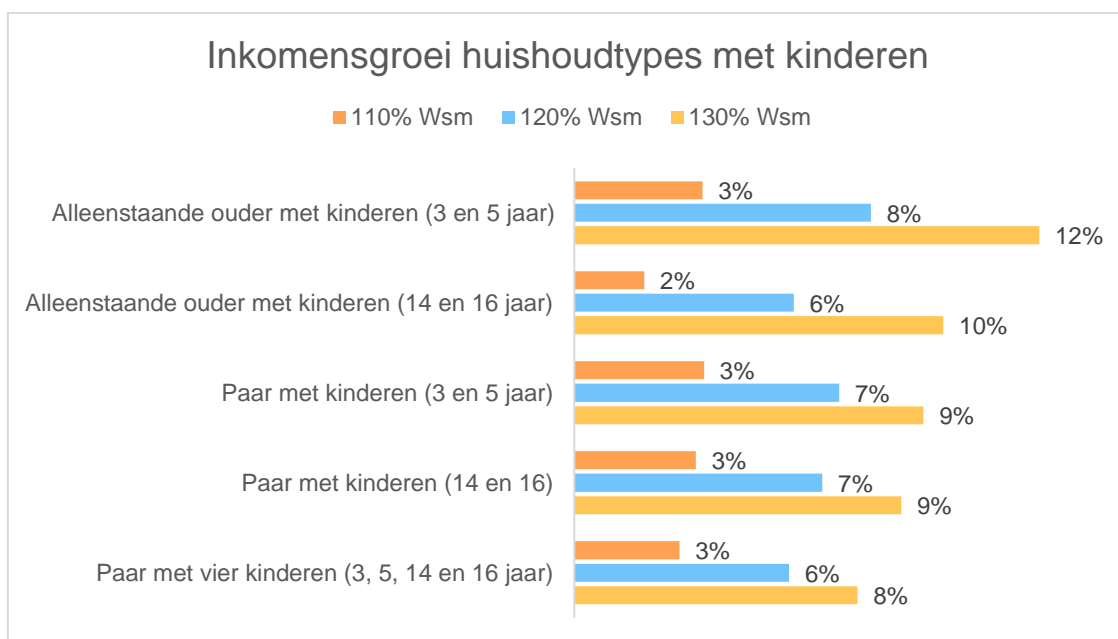
Huishoudtype	Netto-inkomen incl. VT	Bijdrage Rijk	Bijdrage gemeente	Totaal inkomen	Vershil tov 100% Wsm (€)	Vershil tov 100% Wsm (%)
Alleenstaande						
100% Wsm	1.217	501	177	1.895		
110% Wsm	1.338	501	135	1.974	79	+ 4%
120% Wsm	1.460	501	135	2.096	201	+ 11%
130% Wsm	1.582	494	135	2.210	315	+ 17%
Alleenstaande chronisch ziek						
100% Wsm	1.217	501	177	1.895		
110% Wsm	1.338	501	135	1.974	79	+ 4%
120% Wsm	1.460	501	135	2.096	201	+ 11%
130% Wsm	1.582	494	135	2.210	315	+ 17%
Paar zonder kinderen						
100% Wsm	1.738	618	225	2.582		
110% Wsm	1.912	618	161	2.691	109	+ 4%
120% Wsm	2.086	558	161	2.804	223	+ 9%
130% Wsm	2.259	455	161	2.875	294	+ 11%

2.4.2. Alleenstaande ouders en ouderparen

Huishoudens met kinderen hebben bij ieder hoger loon een hoger totaal inkomen. Alleenstaande ouders behouden lange tijd hetzelfde bedrag aan landelijke toeslagen en door de combinatiekorting stijgt de Rijksbijdrage zelfs. De dalende toeslagen vanuit het Rijk worden gecompenseerd door de inkomensstijging waardoor werken tegen een hoger loon, financieel gezien ook méér loont.

Ouderparen hebben eveneens te maken hoger totaal inkomen wanneer zij een hoger loon ontvangen. Ten opzichte van alleenstaande ouders ervaren zij echter een minder sterke procentuele groei van hun inkomen. Dit heeft ermee te maken dat de landelijke toeslagen sneller dalen voor paren; de loonstijging kan de dalende toeslagen echter wel compenseren waardoor ook ouderparen een steeds hoger totaal inkomen ontvangen bij loonstijging tot 130 procent Wsm.

Figuur 2.4.2. Inkomensvoortgang t.o.v. 100% Wsm bij werkaanvaarding, huishoudens met kinderen

Tabel 2.4.2 Inkomensvoortgang na werkaanvaarding, huishoudens met kinderen

Huishoudtype	Netto-inkomen incl. VT	Bijdrage Rijk	Bijdrage gemeente	Totaal inkomen	Vershil tov 100% Wsm (€)	Vershil tov 100% Wsm (%)
Alleenstaande ouder met kinderen (3 en 5 jaar)						
100% Wsm	1.217	1.315	302	2.834		
110% Wsm	1.338	1.355	238	2.931	97	+ 3%
120% Wsm	1.460	1.361	238	3.058	224	+ 8%
130% Wsm	1.582	1.366	238	3.186	352	+ 12%
Alleenstaande ouder met kinderen (14 en 16 jaar)						
100% Wsm	1.217	1.432	399	3.048		
110% Wsm	1.338	1.432	335	3.105	57	+ 2%
120% Wsm	1.460	1.432	335	3.226	179	+ 6%
130% Wsm	1.582	1.432	335	3.348	300	+ 10%
Paar met kinderen (3 en 5 jaar)						
100% Wsm	1.738	1.085	329	3.152		
110% Wsm	1.912	1.085	264	3.261	109	+ 3%
120% Wsm	2.086	1.025	264	3.374	223	+ 7%
130% Wsm	2.259	922	264	3.445	294	+ 9%
Paar met kinderen (14 en 16 jaar)						
100% Wsm	1.738	1.202	425	3.365		
110% Wsm	1.912	1.202	361	3.475	109	+ 3%
120% Wsm	2.086	1.142	361	3.588	223	+ 7%
130% Wsm	2.259	1.039	361	3.659	294	+ 9%
Paar met kinderen (3, 5, 14 en 16 jaar)						
100% Wsm	1.738	1.620	529	3.886		
110% Wsm	1.912	1.620	464	3.996	109	+ 3%
120% Wsm	2.086	1.560	464	4.109	223	+ 6%
130% Wsm	2.259	1.457	464	4.180	294	+ 8%

2.4.3. Voorbeeldcasus inkomensvoortgang bij werkaanvaarding

Casus: paar met kinderen (zie tabel 2.4.2)

Daan en Sam hebben vier kinderen van 3, 5, 14 en 16 jaar oud en krijgen een bijstandsuitkering, wat neerkomt op een netto-inkomen van € 1.738 per maand (dit is inclusief vakantietoeslag). Zij hebben maandelijks recht op € 1.620 aan toeslagen van het Rijk. Voor het gezin bestaat dit uit huurtoeslag, zorgtoeslag, kinderbijslag en kindgebonden budget. Tot slot kunnen Daan en Sam rekenen op een financiële bijdrage vanuit de gemeente van € 529 per maand. Dit bestaat uit kwijtschelding van gemeentelijke belastingen, de tegemoetkoming voor de kosten van een aanvullende zorgverzekering, de regeling verenigingsactiviteiten en de energietoeslag. Voor hun kinderen maken zij nog aanspraak op ondersteuning vanuit het Kindpakket van de Kleine Schans en Jeugdfonds De Boom. In totaal hebben Daan en Sam een totaal inkomen van € 3.886 per maand.

Als Daan of Sam werk krijgt tegen een inkomen van 110 procent Wsm, dan stijgt hun netto-inkomen naar € 1.912 per maand. Zij houden recht op dezelfde toeslagen van het Rijk, dus in totaal € 1.620. Ze kunnen geen kwijtschelding meer aanvragen, maar houden wel recht op de andere gemeentelijke regelingen. De gemeentelijke bijdragen zijn dan € 464 per maand. Het totaal inkomen van Daan en Sam is bij een inkomen van 110 procent Wsm € 3.996. Dit is een stijging van € 109 (3 procent) ten opzichte van hun totaal inkomen bij een bijstandsuitkering.

Wanneer Daan of Sam tegen een loon van 120 procent Wsm gaat werken, stijgt hun netto-inkomen naar € 2.086 per maand. De bijdrage van het Rijk neemt iets af, en is nu € 1.560. Het gezin behoudt het recht op de gemeentelijke regelingen; € 464. Het totale inkomen van het gezin is dan € 4.109 per maand. Dit is € 223 (6 procent) meer dan wanneer zij een bijstandsuitkering hebben.

Als Daan of Sam gaat werken tegen een inkomen van 130 procent Wsm dan stijgt hun netto-inkomen naar € 2.259 per maand. De bijdragen van het Rijk dalen verder naar € 1.457 per maand. De gemeentelijke bijdrage blijft € 464 omdat de meeste gemeentelijke regelingen pas bij een inkomensniveau van 140 procent Wsm vervallen. Het totale inkomen van Daan en Sam is nu € 4.180 per maand, dit is € 294 (8 procent) meer dan toen zij een bijstandsuitkering hadden.

2.5. Vergelijking resultaten met rapport Commissie Sociaal Minimum

In september 2023 heeft de Commissie Sociaal Minimum een rapport uitgebracht met de titel 'Een zeker bestaan. Naar een toekomstbestendig stelsel van het sociaal minimum'. In dit rapport wordt de stelling geponeerd dat 'huishoudens met een laag inkomen de komende jaren tot honderden euro's tekort gaan komen iedere maand'.

In de inkomenseffecten die in paragraaf 2.3 en 2.4 aan de orde zijn gekomen, is dit tekort niet voor ieder huishoudtype zichtbaar. Oftewel: niet alle huishoudens hebben iedere maand te maken met (grote) tekorten. Hiervoor zijn de volgende verklaringen mogelijk:

- 1) De commissie Sociaal Minimum rekent een extra bedrag mee voor tegenvallers (afhankelijk van het huishoudtype gaat het om 3, 6 of 9 procent bovenop de reguliere uitgaven); oftewel een zekere marge voor onvoorziene omstandigheden. Dit extra bedrag komt bovenop de bedragen voor reserveringsuitgaven, huishoudelijke uitgaven en het minimumbudget voor sociale participatie van het Nibud, zoals in voorliggende inkomenseffectrapportage doorgerekend. Het uitgavenbedrag ligt hiermee, afhankelijk van het huishoudtype, circa 50 tot 300 euro hoger op bijstandsniveau.
- 2) De Commissie Sociaal Minimum rekent een ondergrens mee voor het gemiddelde totaalbedrag aan lokale regelingen waar minimahuishoudens aanspraak op kunnen maken, terwijl in voorliggende inkomenseffectrapportage de specifieke minimaregelingen worden doorgerekend. In de gemeente Woudenberg ligt het bedrag waar huishoudens

aanspraak op kunnen maken hoger. Ter illustratie: een paar met twee kinderen van 14 en 16 jaar kan volgens de berekeningen van de Commissie Sociaal Minimum¹⁵ aanspraak maken op een gemiddeld bedrag van € 160 aan gemeentelijke regelingen, in Woudenberg ligt dit op € 425 (exclusief energietoeslag: € 317). Dit verschil in totaalbedrag aan gemeentelijke regelingen verschilt per huishoudtype: voor huishoudens met kinderen is het verschil groter dan voor huishoudens zonder kinderen.

Hierbij geldt overigens de cruciale aanname dat huishoudens gebruikmaken van alle regelingen waar het huishoudtype aanspraak op mag maken. De praktijk is echter weerbarstiger; niet alle inwoners maken gebruik van het volledige aanbod. Dit kan ervoor zorgen dat huishoudens maandelijks minder overhouden dan geschetst.

- 3) Tot slot: voor de kostenposten en inkomsten is in deze inkomenseffectrapportage, waar mogelijk, gewerkt met lokale bedragen zoals van toepassing in Woudenberg. Bijvoorbeeld de huurprijs, huurtoeslag, gemeentelijke- en waterschapsheffingen alsook de gemeentelijke regelingen. Dit betekent dat de resultaten kunnen afwijken van het rapport van de Commissie Sociaal Minimum, waarin gewerkt wordt met gemiddelden.

¹⁵ Dit specifieke huishoudtype is niet doorgerekend in het rapport van de Commissie Sociaal Minimum. Daarom wordt als vergelijkingsmateriaal een huishoudtype gebruikt van een paar met twee kinderen van 8 en 13 jaar.

3. Bevindingen inkomenseffecten

Financieel effect

Het bedrag dat minima vanuit het Rijk aan toeslagen kunnen ontvangen is hoger dan het bedrag dat ze aan gemeentelijke regelingen kunnen ontvangen. Financieel gezien is de invloed van de gemeente dan ook kleiner dan de invloed van het Rijk. Het bedrag aan landelijke toeslagen neemt voor de meeste huishoudens geleidelijk af bij een hoger inkomen. De gemeentelijke regelingen zorgen ervoor dat huishoudens (meer) ruimte overhouden voor het doen van vrije bestedingen. Dit komt met name alleenstaanden met een zorgvraag, paren zonder kinderen en paren met oudere kinderen op bijstandsniveau¹⁶ ten goede, die zonder de gemeentelijke regelingen onvoldoende vrij besteedbaar budget overhouden om op een minimaal niveau sociaal te kunnen participeren. Alleenstaande ouders zijn gemiddeld minder afhankelijk van de gemeentelijke bijdragen om sociaal te participeren dan (ouder)paren, omdat zij langer recht hebben op landelijke toeslagen.

Het vrij besteedbaar budget neemt, voor bijna alle voorbeeldhuishoudens, toe wanneer zij gaan werken tegen een inkomen van 110 procent en stijgt verder bij hogere inkomensniveaus. De loonstijging kan in de meeste gevallen de dalende toeslagen vanuit het Rijk compenseren. Dit geldt echter niet voor alleenstaanden met een zorgvraag en alleenstaande ouders met jonge kinderen (3 en 5 jaar). Deze huishoudtypen hebben namelijk hogere kosten: medische kosten of opvangkosten voor hun kinderen.

Indien huishoudens van alle landelijke en lokale regelingen gebruikmaken, houden zij op alle inkomensniveaus voldoende vrij besteedbaar budget over voor minimale sociale participatie. In de praktijk is de ervaring echter dat huishoudens niet of gedeeltelijk gebruik maken van de regelingen. In werkelijkheid kan het vrij besteedbaar budget daarom lager uitvallen, dan weergegeven in deze rapportage.

Werken loont voor sommige huishoudens meer dan voor andere

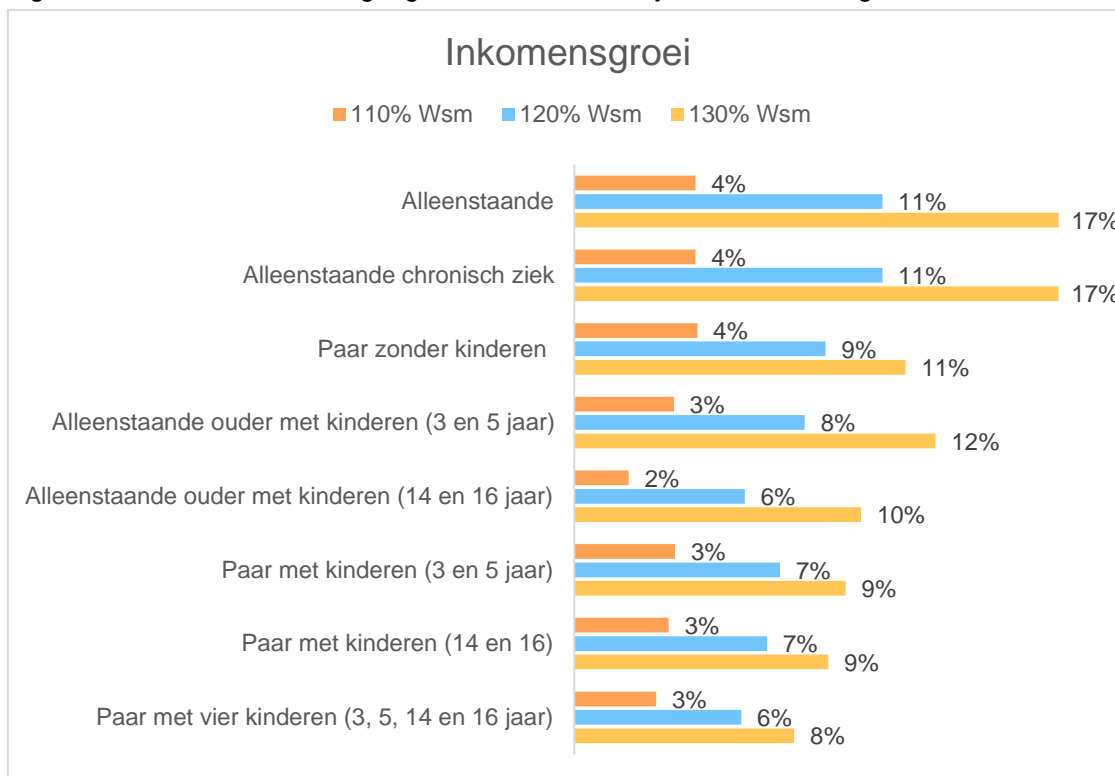
Wanneer huishoudens in de gemeente Woudenberg vanuit de bijstand gaan werken, gaan zij er in totaal inkomen altijd op vooruit ten opzichte van de bijstandssituatie (mits zij gebruikmaken van alle toeslagen en regelingen). Het totaal inkomen bestaat uit het netto-inkomen (inclusief vakantietoeslag), landelijke toeslagen en gemeentelijke regelingen. Er is echter niet altijd sprake van méér inkomensgroei. Landelijke toeslagen lopen namelijk terug en het recht op gemeentelijke regelingen vervalt. Alle (voorbeeld)huishoudens kunnen inkomensvoortgang tegemoetzien wanneer hun loon stijgt naar 110, 120 of 130 procent Wsm.

Tegelijkertijd ervaren niet alle huishoudtypen dezelfde sterkte van procentuele inkomensgroei. Relatief gezien gaan alleenstaanden en alleenstaande ouders er het meest op vooruit bij ieder hoger loon, meer dan paren met of zonder kinderen. Zij krijgen namelijk sneller en méér dan de andere huishoudtypen te maken met een daling van de toeslagen van het Rijk; de groei van het inkomen wordt hierdoor gedempt. Wel hebben zij op ieder inkomensniveau tussen 100 en 130 procent Wsm meer totaal inkomen dan in de bijstand en gaan zij er op ieder hoger inkomensniveau meer op vooruit.

¹⁶ Voor paren met oudere kinderen geldt dit bovendien ook nog bij een inkomensniveau van 110 procent Wsm. Zij zijn pas vanaf 120 procent Wsm niet meer (volledig) afhankelijk van de gemeentelijke regelingen om voldoende budget te hebben voor vrije bestedingen.

Figuur 3.1.1. Inkomensvoortgang t.o.v. 100% Wsm bij werkaanvaarding

Bijlage 1. Overzicht minimaregelingen

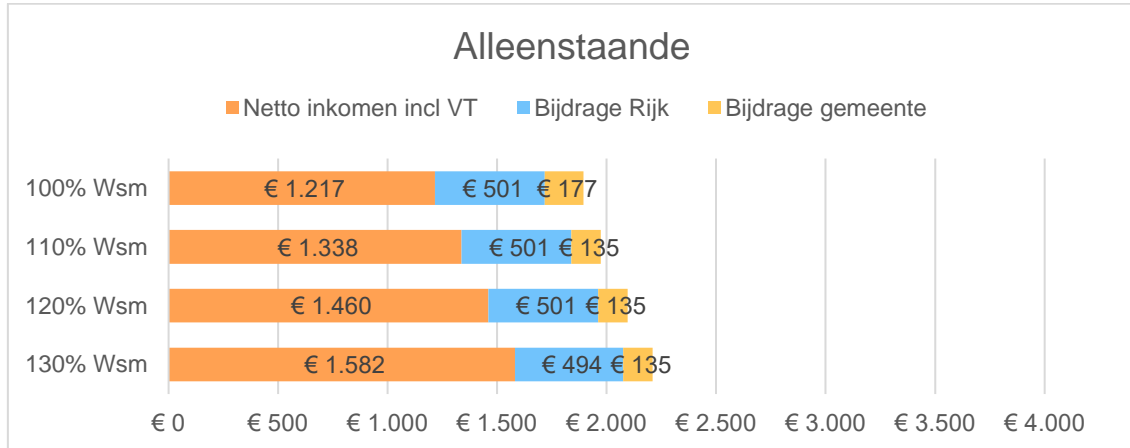
Tabel 3.1.2 Beleidsinformatie Woudenberg

Soort regeling	Inkomensgrens t.o.v Wsm	(Maximaal) bedrag
Individuele bijzondere bijstand	130% Wsm	Situatieafhankelijk
Kwijtschelding van gemeentelijke belastingen	100% Wsm	<p><u>Afvalstoffenheffing:</u> <i>Vast deel: 238,80 per huishouden</i> <i>Variabel deel: € 1,90 per afvalzak</i> <u>Rioolheffing:</u> € 82,53 per perceel <u>Watersysteemheffing:</u> € 59,43 per woonruimte <u>Zuiveringsheffing:</u> € 65,19 per vervuilingseenheid</p>
Individuele inkomenstoelage (Incl. referentieperiode)	Drie jaar of langer 130% Wsm	<ul style="list-style-type: none"> • Alleenstaande: € 421 • Alleenstaande ouder: € 542 • Gehuwden/samenwonenden: € 602
Regeling Verenigingsactiviteiten (volwassenen)	130% Wsm	<ul style="list-style-type: none"> • Sport: € 215 • Cultuur: € 390 • Twee 12-badenkaarten lokaal zwembad
Tegemoetkoming premie aanvullende zorgverzekering	130% Wsm	€ 100 per persoon per jaar
Kindpakket (Kleine Schans)	130% Wsm	<p>€ 600 voor basisschoolkind € 700 voor kind middelbare school</p> <p>Daarnaast is er een computerregeling (eens per vijf jaar) en een zwembadregeling beschikbaar.</p>
Jeugdfonds De Boom	130% Wsm	€ 500 per kind (sport, cultuur, vakantiecamp, vergoeding peuterspeelzaal)
Gratis OV AOW-gerechtigden	100% Wsm	Gratis reizen met de bus en tram doordeweeks vanaf 9 uur 's ochtends en in het weekend de hele dag.
Energietoelage	130% Wsm	€ 1.300 per huishouden
Tijdelijk Noodfonds Energie	Voor kwetsbare huishoudens met een bruto-inkomen per maand lager dan €2.980 (alleenstaand) of €3.794 (samenwonend).	Een deel van de energierekening van oktober 2022 tot en met maart 2023.
De Voedselbank	Op basis van besteedbaar inkomen	Wanneer inwoners klant zijn bij de Voedselbank zijn, kunnen zij tevens aanspraak maken op de Kledingbank, Speelgoedbank en Dierenvoedselbank.

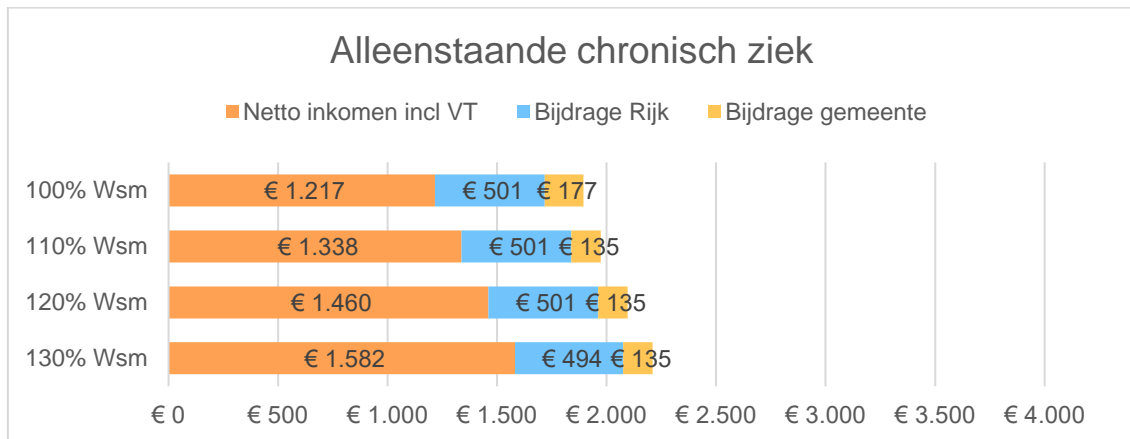
Bijlage 2. Opbouw totaal inkomen 100 tot 130% Wsm

In deze bijlage geven we de opbouw van het totaal inkomen, na werkaanvaarding, uit paragraaf 2.4 grafisch weer.

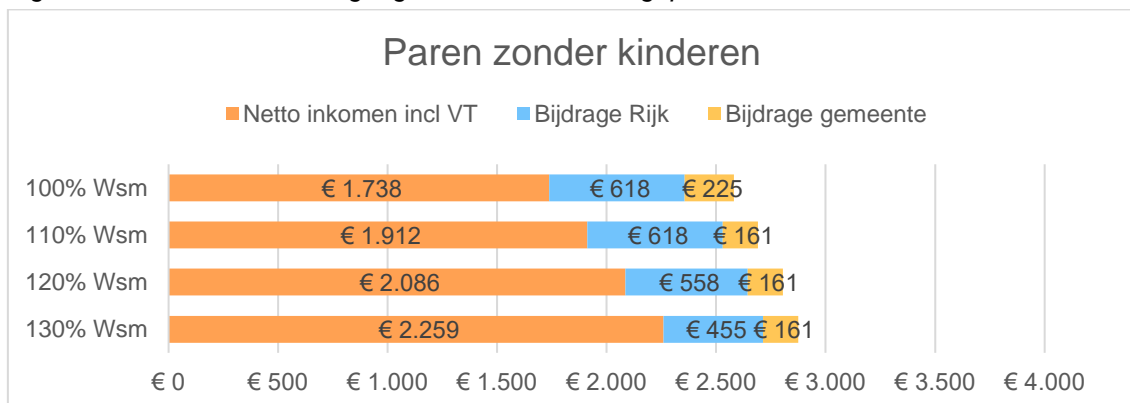
Figuur B2.1 Inkomensvoortgang na werkaanvaarding, alleenstaande

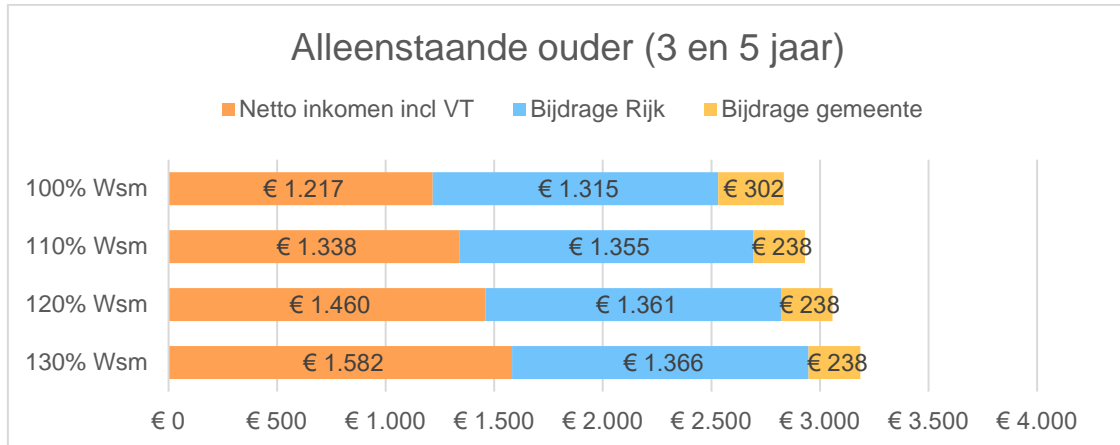
Figuur B2.2 Inkomensvoortgang na werkaanvaarding, alleenstaande chronisch ziek

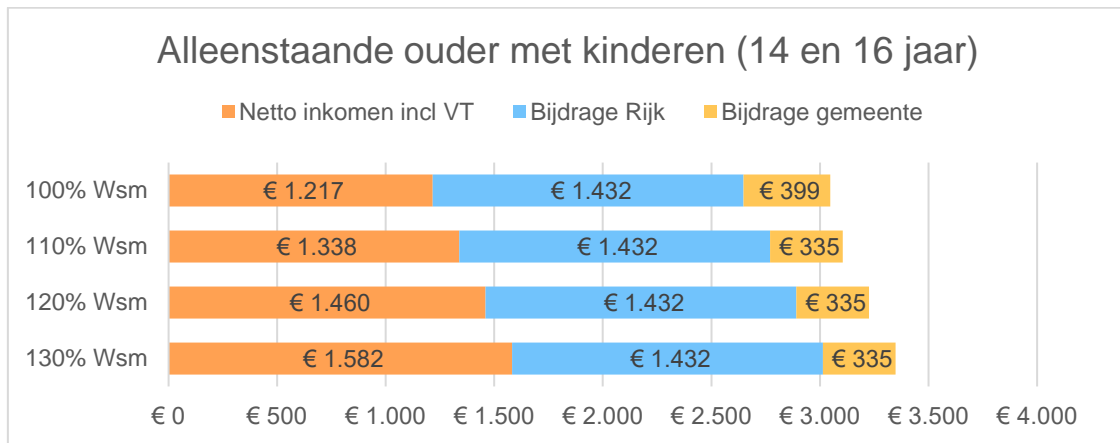
Figuur B2.3 Inkomensvoortgang na werkaanvaarding, paar zonder kinderen

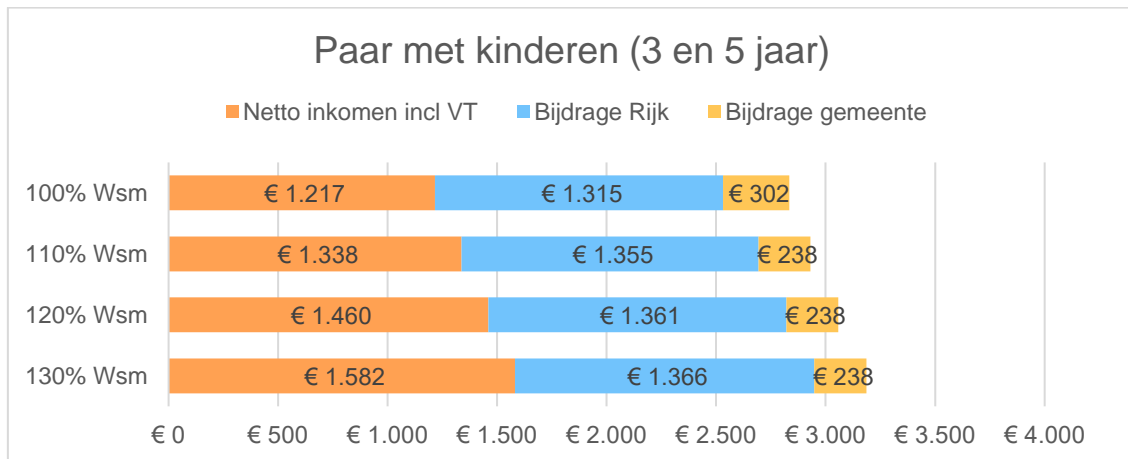
Figuur B2.4 Inkomensvoortgang, alleenstaande ouder met twee kinderen (3 en 5 jaar)

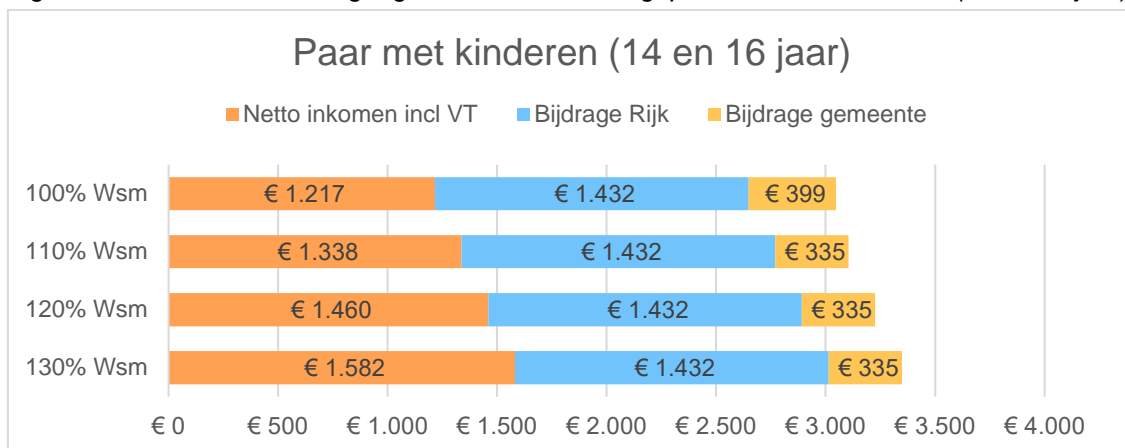
Figuur B2.5 Inkomensvoortgang, alleenstaande ouder met twee kinderen (14 en 16 jaar)

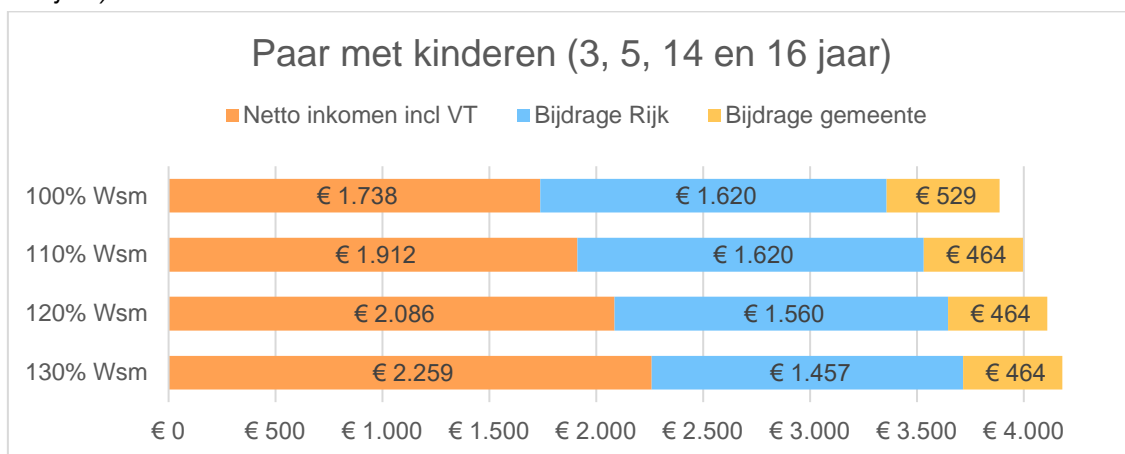
Figuur B2.6 Inkomensvoortgang na werkaanvaarding, paar met twee kinderen (3 en 5 jaar)

Figuur B2.7 Inkomensvoortgang na werkaanvaarding, paar met twee kinderen (14 en 16 jaar)

Figuur B2.8 Inkomensvoortgang na werkaanvaarding, paar met vier kinderen (3, 5, 14 en 16 jaar)

Bijlage 3. Financieel maandoverzicht

In deze bijlage staat per huishoudtype het financieel maandoverzicht. De tabellen geven een overzicht van de maandelijkse inkomsten en uitgaven, bij gebruikmaking van alle landelijke en lokale regelingen. De bedragen die horen bij de huishoudelijke uitgaven en reserveringsuitgaven zijn afkomstig van het Nibud.

Tabel B3.1 Alleenstaande zonder kinderen, niet AOW-gerechtigd

Categorie	100% Wsm	110% Wsm	120% Wsm	130% Wsm	>3 jaar 100% Wsm
Inkomsten					
Netto-inkomen incl. VT	1.217	1.338	1.460	1.582	1.217
Bijdragen Rijk					
Huurtoeslag	347	347	347	340	347
Zorgtoeslag	154	154	154	154	154
Totaal bijdragen Rijk	501	501	501	494	501
Totaal inkomsten	1.718	1.839	1.961	2.076	1.718
Uitgaven					
Huur	638	638	638	638	638
Gas, water, elektra	154	154	154	154	154
Telefoon, internet en televisie	73	73	73	73	73
Gemeentelijke heffingen	43	43	43	43	43
Zorgverzekering	154	154	154	154	154
Overige verzekeringen	23	23	23	23	23
Vervoer	18	18	18	18	18
Reserveringsuitgaven	200	200	200	200	200
Huishoudelijke uitgaven	285	285	285	285	285
Werkgerelateerde uitgaven	0	70	70	70	0
Totaal uitgaven	1.587	1.657	1.657	1.657	1.587
Budget exclusief regelingen gemeente	130	182	304	418	130
Regelingen gemeente					
Kwijtschelding gemeentelijke heffingen	43	0	0	0	43
Tegemoetkoming aanvullende zorgverzekering	8	8	8	8	8
Individuele inkomstenstoelage	0	0	0	0	35
Verenigingsactiviteiten volwassenen	18	18	18	18	18
Energietoelage	108	108	108	108	108
Totaal regelingen gemeente	177	135	135	135	212
Budget inclusief regelingen gemeente	307	316	438	553	343
Normbedrag sociale participatie	111	111	111	111	111
Restant	196	205	327	442	232

Tabel B3.2 Alleenstaande zonder kinderen, chronisch ziek, niet AOW-gerechtigd

Categorie	100% Wsm	110% Wsm	120% Wsm	130% Wsm	>3 jaar 100% Wsm
Inkomsten					
Netto-inkomen incl. VT	1.217	1.338	1.460	1.582	1.217
Bijdragen Rijk					
Huurtoeslag	347	347	347	340	347
Zorgtoeslag	154	154	154	154	154
Totaal bijdragen Rijk	501	501	501	494	501
Totaal inkomsten	1.718	1.839	1.961	2.076	1.718
Uitgaven					
Huur	638	638	638	638	638
Gas, water, elektra	154	154	154	154	154
Telefoon, internet en televisie	73	73	73	73	73
Gemeentelijke heffingen	43	43	43	43	43
Zorgverzekering	193	193	193	193	193
Overige verzekeringen	23	23	23	23	23
Vervoer	24	24	24	24	24
Medicatie	21	21	21	21	21
Reserveringsuitgaven	286	286	286	286	286
Huishoudelijke uitgaven	286	286	286	286	286
Werkgerelateerde uitgaven	0	70	70	70	0
Totaal uitgaven	1.740	1.810	1.810	1.810	1.740
Budget exclusief regelingen gemeente	-22	30	151	266	-22
Regelingen gemeente					
Kwijtschelding gemeentelijke heffingen	43	0	0	0	43
Tegemoetkoming aanvullende zorgverzekering	8	8	8	8	8
Individuele inkomensvoet	0	0	0	0	35
Verenigingsactiviteiten volwassenen	18	18	18	18	18
Energietoeslag	108	108	108	108	108
Totaal regelingen gemeente	177	135	135	135	212
Budget inclusief regelingen gemeente	155	164	286	400	190
Normbedrag sociale participatie	111	111	111	111	111
Restant	44	53	175	289	79

Tabel B3.3 Paar, niet AOW-gerechtigd, geen kinderen

Categorie	100% Wsm	110% Wsm	120% Wsm	130% Wsm	>3 jaar 100% Wsm
Inkomsten					
Netto-inkomen incl. VT	1.738	1.912	2.086	2.259	1.738
Bijdragen Rijk					
Huurtoeslag	353	353	324	261	353
Zorgtoeslag	265	265	234	194	265
Totaal bijdragen Rijk	618	618	558	455	618
Totaal inkomsten					
Uitgaven					
Huur	678	678	678	678	678
Gas, water, elektra	197	197	197	197	197
Telefoon, internet en televisie	87	87	87	87	65
Gemeentelijke heffingen	59	59	59	59	59
Zorgverzekering	308	308	308	308	308
Overige verzekeringen	37	37	37	37	37
Vervoer	37	37	37	37	37
Reserveringsuitgaven	310	310	310	310	310
Huishoudelijke uitgaven	521	521	521	521	521
Werkgerelateerde uitgaven	0	70	70	70	0
Totaal uitgaven	2.235	2.305	2.305	2.305	2.213
Budget exclusief regelingen gemeente	121	225	339	409	143
Regelingen gemeente					
Kwijtschelding gemeentelijke heffingen	65	0	0	0	65
Tegemoetkoming aanvullende zorgverzekering	17	17	17	17	17
Individuele inkomenstoelage	0	0	0	0	50
Verenigingsactiviteiten volwassenen	36	36	36	36	36
Energietoelage	108	108	108	108	108
Totaal regelingen gemeente	225	161	161	161	276
Budget inclusief regelingen gemeente	346	386	499	570	419
Normbedrag sociale participatie	181	181	181	181	181
Restant	165	205	318	389	238

Tabel B3.4 Alleenstaande ouder, niet AOW-gerechtigd, met 2 kinderen (3 en 5 jaar)¹⁷

Categorie	100% Wsm	110% Wsm	120% Wsm	130% Wsm	>3 jaar 100% Wsm
Inkomsten					
Netto-inkomen incl. VT	1.217	1.338	1.460	1.582	1.217
Bijdragen Rijk					
Huurtoeslag	373	373	373	373	373
Zorgtoeslag	154	154	154	154	154
Combinatiekorting	0	40	46	51	0
Kinderbijslag	180	180	180	180	180
Kindgebonden budget	608	608	608	608	608
Totaal bijdragen Rijk	1.315	1.355	1.361	1.366	1.315
Totaal inkomsten					
Uitgaven					
Huur	678	678	678	678	678
Gas, water, elektra	229	229	229	229	229
Telefoon, internet en televisie	73	73	73	73	73
Gemeentelijke heffingen	65	65	65	65	65
Zorgverzekering	154	154	154	154	154
Overige verzekeringen	29	29	29	29	29
Onderwijs	15	15	15	15	15
Kosten BSO	0	235	235	353	0
Vervoer	42	42	42	42	42
Reserveringsuitgaven	275	275	275	275	275
Huishoudelijke uitgaven	325	325	325	325	325
Werk gerelateerde uitgaven	0	70	70	70	0
Totaal uitgaven	1.885	2.190	2.190	2.308	1.885
Budget exclusief regelingen gemeente	646	503	630	640	646
Regelingen gemeente					
Kwijtschelding gemeentelijke heffingen	65	0	0	0	65
Tegemoetkoming aanvullende zorgverzekering	8	8	8	8	8
Individuele inkomensvoet	0	0	0	0	45
Verenigingsactiviteiten volwassenen	18	18	18	18	18
Kindpakket Kleine Schans	50	50	50	50	50
Jeugdfonds de Boom	42	42	42	42	42
Energietoeslag	108	108	108	108	108
Vergoeding peuterspeelzaal	12	12	12	12	12
Totaal regelingen gemeente	302	238	238	238	348
Budget inclusief regelingen gemeente	949	741	868	878	994
Vrije bestedingen	200	200	200	200	200
Restant	749	541	668	678	794

¹⁷ Bij de kosten BSO is de kinderopvangtoeslag vanuit het Rijk al verrekend.

Tabel B3.5 Alleenstaande ouder, niet AOW-gerechtigd, met 2 kinderen (14 en 16 jaar)

Categorie	100% Wsm	110% Wsm	120% Wsm	130% Wsm	>3 jaar 100% Wsm
Inkomsten					
Netto-inkomen incl. VT	1.217	1.338	1.460	1.582	1.217
Bijdragen Rijk					
Huurtoeslag	373	373	373	373	373
Zorgtoeslag	154	154	154	154	154
Kinderbijslag	257	257	257	257	257
Kindgebonden budget	648	648	648	648	648
Totaal bijdragen Rijk	1.432	1.432	1.432	1.432	1.432
Totaal inkomsten	2.649	2.770	2.892	3.014	2.649
Uitgaven					
Huur	678	678	678	678	678
Gas, water, elektra	229	229	229	229	229
Telefoon, internet en televisie	101	101	101	101	101
Gemeentelijke heffingen	65	65	65	65	65
Zorgverzekering	154	154	154	154	154
Overige verzekeringen	29	29	29	29	29
Onderwijs	105	105	105	105	105
Vervoer	48	48	48	48	48
Reserveringsuitgaven	327	327	327	327	327
Huishoudelijke uitgaven	620	620	620	620	620
Werkgerelateerde uitgaven	0	70	70	70	0
Totaal uitgaven	2.357	2.427	2.427	2.427	2.357
Budget exclusief regelingen gemeente	292	344	465	587	292
Regelingen gemeente					
Kwijtschelding gemeentelijke heffingen	65	0	0	0	65
Tegemoetkoming aanvullende zorgverzekering	17	17	17	17	17
Individuele inkomensvoet	0	0	0	0	50
Verenigingsactiviteiten volwassenen	36	36	36	36	36
Kindpakket Kleine Schans	117	117	117	117	117
Jeugdfonds de Boom	83	83	83	83	83
Energietoeslag	108	108	108	108	108
Totaal regelingen gemeente	425	361	361	361	476
Budget inclusief regelingen gemeente	556	595	709	780	606
Vrije bestedingen	321	321	321	321	321
Restant	235	274	388	459	285

Tabel B3.6 Paar, niet AOW-gerechtigd, met 2 kinderen (3 en 5 jaar)

Categorie	100% Wsm	110% Wsm	120% Wsm	130% Wsm	>3 jaar 100% Wsm
Inkomsten					
Netto-inkomen incl. VT	1.738	1.912	2.086	2.259	1.738
Bijdragen Rijk					
Huurtoeslag	353	353	324	261	353
Zorgtoeslag	265	265	234	194	265
Kinderbijslag	180	180	180	180	180
Kindgebonden budget	287	287	287	287	287
Totaal bijdragen Rijk	1.085	1.085	1.025	922	1.085
Totaal inkomsten	2.823	2.997	3.110	3.181	2.823
Uitgaven					
Huur	678	678	678	678	678
Gas, water, elektra	262	262	262	262	262
Telefoon, internet en televisie	87	87	87	87	87
Gemeentelijke heffingen	65	65	65	65	65
Zorgverzekering	308	308	308	308	308
Overige verzekeringen	41	41	41	41	41
Onderwijs	18	18	18	18	18
Vervoer	61	61	61	61	61
Reserveringsuitgaven	387	387	387	387	387
Huishoudelijke uitgaven	602	602	602	602	602
Werkgerelateerde uitgaven	0	70	70	70	0
Totaal uitgaven	2.509	2.579	2.579	2.579	2.509
Budget exclusief regelingen gemeente	314	418	531	602	314
Regelingen gemeente					
Kwijtschelding gemeentelijke heffingen	65	0	0	0	65
Tegemoetkoming aanvullende zorgverzekering	17	17	17	17	17
Individuele inkomstenstoelag	0	0	0	0	50
Verenigingsactiviteiten volwassenen	36	36	36	36	36
Kindpakket Kleine Schans	50	50	50	50	50
Jeugdfonds de Boom	42	42	42	42	42
Energietoeslag	108	108	108	108	108
Vergoeding peuterspeelzaal	12	12	12	12	12
Totaal regelingen gemeente	329	264	264	264	379
Budget inclusief regelingen gemeente	643	682	795	866	693
Vrije bestedingen	270	270	270	270	270
Restant	373	412	525	596	423

Tabel B3.7 Paar, niet AOW-gerechtigd, met 2 kinderen (14 en 16 jaar)

Categorie	100% Wsm	110% Wsm	120% Wsm	130% Wsm	>3 jaar 100% Wsm
Inkomsten					
Netto-inkomen incl. VT	1.738	1.912	2.086	2.259	1.738
Bijdragen Rijk					
Huurtoeslag	353	353	324	261	353
Zorgtoeslag	265	265	234	194	265
Kinderbijslag	257	257	257	257	257
Kindgebonden budget	327	327	327	327	327
Totaal bijdragen Rijk	1.202	1.202	1.142	1.039	1.202
Totaal inkomsten					
Uitgaven					
Huur	678	678	678	678	678
Gas, water, elektra	262	262	262	262	262
Telefoon, internet en televisie	115	115	115	115	115
Gemeentelijke heffingen	65	65	65	65	65
Zorgverzekering	308	308	308	308	308
Overige verzekeringen	41	41	41	41	41
Onderwijs	105	105	105	105	105
Vervoer	66	66	66	66	66
Reserveringsuitgaven	387	387	387	387	387
Huishoudelijke uitgaven	782	782	782	782	782
Werkgerelateerde uitgaven	0	70	70	70	0
Totaal uitgaven	2.810	2.880	2.880	2.880	2.810
Budget exclusief regelingen gemeente	130	234	348	419	130
Regelingen gemeente					
Kwijtschelding gemeentelijke heffingen	65	0	0	0	65
Tegemoetkoming aanvullende zorgverzekering	17	17	17	17	17
Individuele inkomstenstoelag	0	0	0	0	50
Verenigingsactiviteiten volwassenen	36	36	36	36	36
Kindpakket Kleine Schans	117	117	117	117	117
Jeugdfonds de Boom	83	83	83	83	83
Energietoeslag	108	108	108	108	108
Totaal regelingen gemeente	425	361	361	361	476
Budget inclusief regelingen gemeente	556	595	709	780	606
Vrije bestedingen	321	321	321	321	321
Restant	235	274	388	459	285

Tabel 3.8 Paar, niet AOW-gerechtigd, vier kinderen (3, 5, 14 en 16 jaar)

Categorie	100% Wsm	110% Wsm	120% Wsm	130% Wsm	>3 jaar 100% Wsm
Inkomsten					
Netto-inkomen incl. VT	1.738	1.912	2.086	2.259	1.738
Bijdragen Rijk					
Huurtoeslag	353	353	324	261	353
Zorgtoeslag	265	265	234	194	265
Kinderbijslag	437	437	437	437	437
Kindgebonden budget	565	565	565	565	565
Totaal bijdragen Rijk	1.620	1.620	1.560	1.457	1.620
Totaal inkomsten	3.358	3.532	3.645	3.716	3.358
Uitgaven					
Huur	678	678	678	678	678
Gas, water, elektra	353	353	353	353	353
Telefoon, internet en televisie	115	115	115	115	115
Gemeentelijke heffingen	65	65	65	65	65
Zorgverzekering	308	308	308	308	308
Overige verzekeringen	41	41	41	41	41
Onderwijs	123	123	123	123	123
Vervoer	61	61	61	61	61
Reserveringsuitgaven	404	404	404	404	404
Huishoudelijke uitgaven	975	975	975	975	975
Werkgerelateerde uitgaven	0	70	70	70	0
Totaal uitgaven	3.123	3.193	3.193	3.193	3.123
Budget exclusief regelingen gemeente	235	338	452	523	235
Regelingen gemeente					
Kwijtschelding gemeentelijke heffingen	65	0	0	0	65
Tegemoetkoming aanvullende zorgverzekering	17	17	17	17	17
Individuele inkomensvoet	0	0	0	0	50
Verenigingsactiviteiten volwassenen	36	36	36	36	36
Kindpakket Kleine Schans	167	167	167	167	167
Jeugdfonds de Boom	125	125	125	125	125
Energietoeslag	108	108	108	108	108
Vergoeding peuterspeelzaal	12	12	12	12	12
Totaal regelingen gemeente	529	464	464	464	579
Budget inclusief regelingen gemeente	763	802	916	987	813
Vrije bestedingen	418	418	418	418	418
Restant	345	384	498	569	395

Tabel 3.9 Alleenstaande, AOW-gerechtigd

Categorie	100% Wsm	110% Wsm	120% Wsm	130% Wsm	>3 jaar 100% Wsm
Inkomsten					
Netto-inkomen incl. VT	1.358	1.493	1.629	1.765	1.358
Bijdragen Rijk					
Huurtoeslag	349	349	342	286	349
Zorgtoeslag	154	154	154	154	154
Totaal bijdragen Rijk	503	503	496	440	503
Totaal inkomsten	1.861	1.996	2.125	2.205	1.861
Uitgaven					
Huur	638	638	638	638	638
Gas, water, elektra	189	189	189	189	189
Telefoon, internet en televisie	73	73	73	73	73
Gemeentelijke heffingen	43	43	43	43	43
Zorgverzekering	193	193	193	193	193
Overige verzekeringen	13	13	13	13	13
Vervoer	15	15	15	15	15
Reserveringsuitgaven	204	204	204	204	204
Huishoudelijke uitgaven	285	285	285	285	285
Totaal uitgaven	1.652	1.652	1.652	1.652	1.652
Budget exclusief regelingen gemeente	208	344	473	553	208
Regelingen gemeente					
Kwijtschelding gemeentelijke heffingen	43	0	0	0	43
Tegemoetkoming aanvullende zorgverzekering	8	8	8	8	8
Verenigingsactiviteiten volwassenen	18	18	18	18	18
Gratis OV AOW-leeftijd	15	0	0	0	15
Energietoeslag	108	108	108	108	108
Totaal regelingen gemeente	192	135	135	135	192
Budget inclusief regelingen gemeente	401	479	607	687	401
Vrije bestedingen	111	111	111	111	111
Restant	290	368	496	576	290

Tabel B3.10 Alleenstaande, chronisch ziek, AOW-gerechtigd

Categorie	100% Wsm	110% Wsm	120% Wsm	130% Wsm	>3 jaar 100% Wsm
Inkomsten					
Netto-inkomen incl. VT	1.358	1.493	1.629	1.765	1.358
Bijdragen Rijk					
Huurtoeslag	349	349	342	286	349
Zorgtoeslag	154	154	154	154	154
Totaal bijdragen Rijk	503	503	496	440	503
Totaal inkomsten	1.861	1.996	2.125	2.205	1.861
Uitgaven					
Huur	638	638	638	638	638
Gas, water, elektra	189	189	189	189	189
Telefoon, internet en televisie	73	73	73	73	73
Gemeentelijke heffingen	43	43	43	43	43
Zorgverzekering	193	193	193	193	193
Overige verzekeringen	13	13	13	13	13
Vervoer	24	24	24	24	24
Medicatie	21	21	21	21	21
Reserveringsuitgaven	288	288	288	288	288
Huishoudelijke uitgaven	284	284	284	284	284
Totaal uitgaven	1.765	1.765	1.765	1.765	1.765
Budget exclusief regelingen gemeente	95	231	360	440	95
Regelingen gemeente					
Kwijtschelding gemeentelijke heffingen	43	0	0	0	43
Tegemoetkoming aanvullende zorgverzekering	8	8	8	8	8
Verenigingsactiviteiten volwassenen	18	18	18	18	18
Gratis OV AOW-leeftijd	24	0	0	0	24
Energietoeslag	108	108	108	108	108
Totaal regelingen gemeente	201	135	135	135	201
Budget inclusief regelingen gemeente	297	366	495	574	297
Vrije bestedingen	111	111	111	111	111
Restant	186	255	384	463	186